

Portuqaliya Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab Marselu Rebelu di Souzaya

Hörmətli cənab Prezident,
Ölkənizin milli bayramı - Portuqaliya Günü münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.
İnanıram ki, ölkələrimiz arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri xalqlarımızın mənafeələrinə uyğun olaraq daim inkişaf edəcək və genişlə-nəcəkdir.

Belə bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Portuqaliya xalqına əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 7 iyun 2019-cu il.

“Bakı Ürək Günləri” VI beynəlxalq kongresinin və Avrasiya Ürək-Damar Cərrahları Cəmiyyətinin XV konfransının iştirakçlarına

Hörmətli konqres və konfrans iştirakçıları!

Sizi - Azərbaycan kardioloqlarını, kardiocərrahlarını və müxtəlif ölkələrdən respublikamızın paytaxtına gəlmiş alimləri səmimi salamlayı, konqresinizin işinə uğurlar və insanların sağlamlığı naminə necib fəaliyyətinizdə hər birinizə yeni nailiyyətlər arzu edirəm.

Kardiologiya və ürək-damar cərrahiyyəsinin inkişafında özünəməxsus mövqeyi ilə seçilən ənənəvi Bakı konqresi bu gün təbabətin yeni müalicə üsulları və texnologiyalarının Azərbaycanda tətbiqinə layiqli töhfələr verməkdədir. Dünyanın mötəbər tibb mərkəzlərini təmsil edən tanınmış kardioloq alim və cərrahların iştirakı ürək-damar xəstəliklərinin müalicəsində dair son elmi nailiyyətlərin müzakirə ediləcəyi konqresinizin yüksək nüfuzunun göstəricisidir. Gənc mütəxəssislər üçün təcrübə məşğələlərinin keçirilməsi isə onun elmi-praktik əhəmiyyətini xüsusilə artırır.

Avrasiya Ürək-Damar Cərrahları Cəmiyyətinin XV konfransı ilə birgə təşkil edilən hazırkı konqresin xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmasının rəmzi mənası vardır. Heydər Əliyev ölkəmizdə səhiyyə sisteminin davamlı təkmilləşdirilməsi üçün kifayət qədər geniş imkanlar yaratmışdı. Sonrakı dövr ərzində Azərbaycan səhiyyə sisteminin inkişafı, həmçinin kardiologiyanın dünya standartları səviyyəsinə yüksəldilməsi istiqamətində xeyli işlər görülmüşdür. Dünyanın məşhur kardioloq mərkəzlərində aparılan müərkəb əməliyyatların hazırda ölkəmizdə yeni nəsil kardioloqlar tərəfindən müvəffəqiyyətlə gerçəkləşdirilməsi təqdire layiqdir.

Ümidvaram ki, kardiologiyanın və ürək-damar cərrahiyyəsinin aktual məsələlərinin qabaqcıl mütəxəssislərin iştirakı ilə ətraflı müzakirəsi həkimlərimizin xarici əlaqələrini daha da möhkəmləndirəcək, beynəlxalq təcrübədən qarşılıqlı faydalanmaqla bütövlükdə tibb elminin inkişafına xidmət edəcəkdir.

Ən xoş arzularla,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 7 iyun 2019-cu il.

Azərbaycan xalqının taleyində böyük əhəmiyyət daşıyan ələ günlər vardır ki, həmin tarixdə onun gələcək həyatını müəyyən edən böyük başlanğıcların əsası qoyulub. Müxtəlif tarixi hadisələrlə əlamətdar olan belə günlərdən ən önəmlisi 1993-cü ilin 15 iyun günüdür. Vətəni, xalqını sevən, həmin çətin, ağır günlərin dəhşətlərini yaşayan, hadisələri gözələri ilə görən insanlar üçün 15 iyun əsl qurtuluş anı, Azərbaycan xalqının ölüm-dirim mübarizəsinin tarixidir. Bu tarixi yaradan isə Azərbaycanın inkişafında, müstəqilliyində, gələcəyində müstəsna rol oynayan, daim xalqına arxalanan və xalqına arxa, dayaq olan ulu öndər Heydər Əliyevdir.

1993-cü ildə xalqın xahişi və tələbi ilə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin hakimiyyətə yenidən qayıdışı ölkədə baş vermisi sosial-iqtisadi və siyasi inkişaf dövlətimizin möhkəmləndirilməsində, sivil dünyaya sıx inteqrasiya prosesinə qoşulmasında və xalqımı-

zın strateji mənafeələrini təmin edən modern cəmiyyətin qurulmasında həlledici rol oynamışdır. 1993-cü ildə “olum, ya ölüm” ayrıcında qalmış Azərbaycan Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində gələcəyə inamla baxan qüdrətli bir dövlətə çevrilmişdir. 15 iyun müasir Azərbaycan dövlətinin tarixinə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuşdur. Sonralar ölkənin ali qanunvericilik orqanı xalqın ən müxtəlif təbəqələrinin arzu və istəklərini nəzərə alaraq Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtdığı 15 iyun gününü əbədləşdirmişdir. 15 iyun - Qurtuluş Günü Azərbaycan Milli Məclisinin qərarı ilə 1997-ci ilin 27 iyununda rəsmiləşdirildi. Milli Məclisin həmin tarixi qərarında deyilir: “Azərbaycan xalqının azadlığının, müstəqil dövlətçiliyinin müqəddəratının həll edildiyi ən ağır günlərdə Heydər Əliyevin öz xalqının iradəsinə tabe olaraq ölkə rəhbərliyinə qayıtması, əslində, onun müstəqil Azərbaycan Respublikasını, Azərbaycan xalqını, milli azadlıq hərəkatında qazanılmış tarixi nailiyyətləri məhv olmaqdan xilas etmək kimi çox çətin və şərəf-

li bir missiyanı könüllü olaraq öz üzərinə götürməsi idi. Bu, sözün əsl mənasında, “ömrümdün qalan hissəsini də xalqıma qurban verirəm” deyib meydana atılan böyük ürəkli Vətən oğlunun öz xalqı, öz Vətəni qarşısında misilsiz fədakarlığı idi”.

Həmin vaxtdan bu günə qədər Azərbaycan xalqı 15 iyun gününü əziz bayram kimi qeyd edir və Azərbaycan dövlətinin qurtuluşunun başlanğıcı kimi dəyərləndirir. Otən illərdə ümummilli liderimizin həyata keçirdiyi şərəfli xilaskarlıq missiyası xalqımızın və bütün dünyanın gözü qarşısında cərəyan etmiş, Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsindən qurtularaq gələcəyə inamla baxan güclü bir dövlətə çevrilmişdir. Bu illərdə Heydər Əliyevin gərgin zəhmət, əzm və siyasi iradə sayəsində reallaşdırdığı nəhəng işlər öz miqyasına görə insanı heyratə gətirir.

Tarixi şəxsiyyətlər əsrlərin və nəsillərin yaddaşında əbədi yaşayırlar. Zaman ötdükcə onların xalqı və vətəni üçün etdiklərinin, ölkəsinin inkişafındakı xidmətlərinin əhəmiyyəti daha çox nəzərə çarpır. Azərbaycanın 1970-ci illərdən başlayan inkişafı, uğurları və yüksəlişi ümummilli liderimiz, müdrik zəka sahibi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Böyük rəhbərin hakimiyyətdə olduğu dövr Azərbaycan elminin, təhsilinin, səhiyyə və mədəniyyətinin, iqtisadiyyatının sürətli tərəqqisi ilə yadda qalmışdır. Bu illər milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması, vətəndaşların sosial həyat tərzinin yaxşılaşdırılması, dünya azərbaycanlılarının monolit bir qüvvə kimi təşkilatlanması, gənclərimizin dövlətçiliyimizin tərəqqisi prosesinə cəlb edilməsi Heydər Əliyev strategiyasının uğuru kimi qeyd olunmalıdır.

Ulu öndərimizin Azərbaycana birinci dəfə rəhbərlik etdiyi dövr quruculuq salnaməsinə ən parlaq səhifələr kimi daxil olub. Heydər Əliyevin Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafındakı mühüm xidmətləri özünü hələ sovet dövründə göstərib.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi 34 il ərzində xalq üçün, vətən üçün etdiklərini bəzən adi insan təfəkkürünün əhatə dairəsinə sığışdırmaq olmur. Böyük öndərimiz tariximizə xilaskar kimi daxil olub və respublikamıza rəhbərlik etdiyi hər iki dövrdə bu missiyanı çox böyük uğurla yerinə yetirib. Müasir Azərbaycan cəmiyyətinin formalaşması, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulması birbaşa Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Təsədüfi deyil ki, ümummilli liderimiz azərbaycanlı olması ilə fəxr etdiyi kimi, hər bir azərbaycanlı da bu gün Heydər Əliyevin ən böyük sənat əsəri olan müstəqil, inkişaf etmiş Azərbaycan vətəndaşları olmaqdan qürur duyur, böyük öndərə sayğı və məhəbbətini onun ideyaları ətrafında daha da sıx birləşməklə nümayiş etdirir.

(davamı 2-ci səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mənzil Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cu, 11-ci, 15-ci, 25-ci və 27-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 4 may tarixli 1140-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, N 4 (I kitab), maddə 250, N 5, maddə 323; 2002, N 12, maddə 709; 2003, N 8, maddə 420; 2004, N 3, maddə 123, N 5, maddə 318, N 6, maddə 415, N 10, maddə 761, N 11, maddə 901; 2005, N 2, maddə 61, N 6, maddə 466, N 8, maddələr 684, 692, 693, N 11, maddə 996, N 12, maddə 1085; 2006, N 2, maddə 68, N 3, maddə 225, N 5, maddə 387, N 6, maddə 478, N 8, maddə 657, N 12, maddə 1005; 2007, N 2, maddə 80, N 6, maddə 560, N 8, maddə 745, N 10, maddə 937, N 11, maddə 1053, N 12, maddələr 1215, 1219; 2008, N 3, maddə 145, N 6, maddə 456, N 7, maddə 602, N 12, maddə 1049; 2009, N 2, maddə 47, N 5, maddə 295, N 6, maddə 404, N 7, maddə 517; 2010, N 2, maddə 75, N 3, maddə 171, N 4, maddələr 265, 266, 276; 2011, N 2, maddə 71, N 7, maddə 586, N 8, maddə 750, N 12, maddələr 1073, 1102; 2012, N 1, maddə 5, N 5, maddə 403, N 6, maddə 498; 2013, N 1, maddə 15, N 6, maddə 620, N 11, maddə 1280, N 12, maddələr 1469, 1478; 2014, N 2, maddə 96, N 7, maddə 768; 2015, N 3, maddə 254, N 5, maddə 512, N 7, maddə 814, N 10, maddə 1093; 2016, N 1, maddə 26, N 2 (I kitab), maddələr 186, 204, N 3, maddə 401, N 4, maddələr 640, 646, N 6, maddə 1005, N 7, maddə 1248, N 12, maddələr 1998, 2018; 2017, N 2, maddələr 151, 153, N 4, maddə 524, N 5, maddələr 703, 735, N 6, maddə 1035, N 11, maddə 1953, N 12 (I kitab), maddələr 2210, 2234, 2239; 2018, N 2, maddə 142, N 4, maddə 650, N 5, maddələr 845, 851, N 11, maddə 2212, N 12 (I kitab), maddələr 2467, 2518, 2526, 2533; 2019, N 1, maddələr 23, 50) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 90.5-ci maddənin ikinci cümləsində “mühasibat hesabatının” sözləri “maliyyə hesabatlarının” sözləri ilə

əvəz edilsin;

1.2. 91.3.3-cü, 91-3.5-ci və 111.3.4-cü maddələrdə “mühasibat balanslarını” sözləri “maliyyə hesabatlarını” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3. 91.4-cü maddənin birinci cümləsinə “cəmiyyət” sözündən sonra “(mikro və kiçik sahibkarlıq subyektləri istisna olmaqla)” sözləri əlavə edilsin və həmin maddənin birinci və ikinci cümlələrində “hesabatının” sözü “hesabatlarının” sözü ilə əvəz edilsin;

1.4. 99.2-ci maddədə “mühasibat balansını” sözləri “maliyyə hesabatlarını” (mikro və kiçik sahibkarlıq subyektləri istisna olmaqla)” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.5. 106-1.3.2-ci maddədə və 112.1-ci maddənin üçüncü cümləsində “mühasibat balans” sözləri “maliyyə hesabatları” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.6. 107.1.4-cü maddədə “mühasibat balanslarını, mənfəət və zərər hesabatlarını” sözləri “maliyyə hesabatlarını” sözləri ilə əvəz edilsin;

1.7. 107.6-cı maddənin birinci cümləsində “hesabatının” sözü “hesabatlarının” sözü ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, N 8 (I kitab), maddə 583; 2001, N 7, maddə 454, N 9, maddə 576, N 12, maddə 734; 2002, N 5, maddə 249, N 12, maddə 707; 2003, N 8, maddə 425, N 12 (I kitab), maddə 671; 2004, N 1, maddə 1, N 11, maddə 887, N 12, maddə 980; 2005, N 2, maddə 61, N 8, maddə 688, N 12, maddə 1081; 2006, N 12, maddələr 1005, 1026; 2007, N 1, maddə 4, N 6, maddə 597, N 8, maddə 745, N 11, maddə 1053, N 12, maddə 1192; 2008, N 7, maddə 602, N 11, maddə 960; 2009, N 7, maddə 506; 2011, N 1, maddə 14, N 7, maddələr 588, 603, N 12, maddə 1115; 2012, N 6, maddələr 500, 513, N 7, maddə 652, N 9, maddə 841, N 12, maddə 1226; 2013, N 2, maddə 91, N 4, maddə 366, N 11, maddə 1278, N 12, maddələr 1483, 1486, 1495; 2014, N 2, maddələr 94, 98, N 6, maddə 608, N 7, maddə 770, N 8, maddə 957, N 10, maddə 1158, N 12, maddə 1525; 2015, N 1, maddə 11, N 12, maddə 1433; 2016, N 2 (I kitab), maddə 207, N 3, maddələr 396, 402, N 5, maddə 848, N 6, maddələr 973, 974, 1015, N 7, maddə 1245, N 10, maddə 1603, N 11, maddələr 1752, 1792, 1793, N 12, maddələr 2001, 2037,

2046; 2017, N 2, maddə 146, N 5, maddələr 695, 723, 737, N 6, maddə 1055, N 7, maddə 1304, N 8, maddə 1509, N 12 (I kitab), maddələr 2219, 2251, 2270; 2018, N 2, maddə 149, N 5, maddə 863, N 6, maddə 1193, N 7 (I kitab), maddələr 1414, 1427, N 10, maddə 1962, N 11, maddələr 2186, 2210, N 12 (I kitab), maddələr 2498, 2509; 2019, N 1, maddə 30; Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 29 mart tarixli 1542-VQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 16.1.7-ci və 67.1-ci (üçüncü halda) maddələrə “mühasibat” sözündən sonra “uçotu” sözü əlavə edilsin;

2.2. aşağıdakı məzmununda 24.0.1-2-ci maddə əlavə edilsin:

“24.0.1-2. “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş hallarda mühasibat uçotu sahəsində dövlət nəzarətini həyata keçirməyə;;”

2.3. 34.7-ci maddədə “mühasibat” sözü “maliyyə” sözü ilə əvəz edilsin.

Maddə 3. Azərbaycan Respublikasının Mənzil Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, N 8, maddə 612; 2011, N 12, maddə 1108; 2012, N 6, maddə 501; 2017, N 5, maddə 732, N 7, maddə 1298, N 11, maddə 2190; 2019, N 1, maddə 14, N 3, maddə 368) 128.0.7-ci maddəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“128.0.7. cəmiyyət iştirakçılarının siyahısını, kargüzərliyi, mühasibat uçotunu aparmaq və maliyyə hesabatlarını tərtib etmək.”.

Maddə 4. Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, N 9, maddə 787; 2014, N 10, maddə 1155, N 11, maddə 1368; 2016, N 11, maddə 1791; 2017, N 3, maddə 339, N 7, maddə 1303, N 8, maddə 1510; 2018, N 1, maddə 30, N 11, maddə 2211, N 12 (I kitab), maddə 2521; 2019, N 1, maddə 30) 70.2-ci maddəsinə “mühasibat” sözündən sonra “uçotu” sözü əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.
Bakı şəhəri, 3 may 2019-cu il.

“Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mənzil Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında”

Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1584-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mənzil Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1584-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mənzil Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təklifləri üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mənzil Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.

Bakı şəhəri, 23 may 2019-cu il.

Daxili İşlər naziri Gəncədə sıra baxışı keçirib

Kütləvi informasiya vasitələrində əvvəlcədən verilmiş elanlara uyğun olaraq, Daxili İşlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubov iyunun 8-də Gəncə şəhərində Göygöl, Samux, Kəlbəcər, Şəmkir, Ağstafa, Tovuz, Gədəbəy, Qazax, Daşkəsən, Goranboy, Xocalı və Naftalan şəhər və rayonlarındakı polis orqanlarında vakant olan sırası və kiçik rəis heyəti vəzifələrində xidmət etmək üçün müraciət edən gənclərin sıra baxışını keçirib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, aidyyəti baş idarə və ərazi polis orqanları rəislərinin də iştirak etdikləri tədbirdə həmin bölgələrdə yaşayan, post-patrol xidmətinin polis nəfəri vəzifələrində xidmət etmək istəyən 380 nəfər iştirak edib. Nazir ayrı-ayrılıqda hər bir gəncin zəhəri görkəmi, fiziki hazırlığının vəziyyəti, ümumi bilik səviyyəsi və dünyagörüşü ilə maraqlanıb. İddiaçıların arasından daha hazırlıqlı olan 170 nəfər seçilib. Onların daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul olunmaları üçün müvafiq tapşırıqlar verilib.

Tədbirdə çıxış edən nazir Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin mükəmməl təhsilə, yüksək

mənəvi və işgüzar keyfiyyətlərə, hərtərəfli dünyagörüşə malik gənclərin dövlət idarəçiliyində daha geniş təmsil olunmaları, o cümlədən daxili işlər orqanlarında xidmətdə irəli çəkilmələri üçün tövsiyə və tapşırıqlarını xatırladı. General-polkovnik Ramil Usubov bu istiqamətdə daim zəruri addımların atıldığını, hazırkı seçimin də bu sahədə həyata keçirilən məqsədyönlü kadrlar siyasətinin növbəti təzahürü olduğunu bildi-

rib. Qeyd olunub ki, şəxsi heyətin hazırlıq səviyyəsinin artırılması, gənc əməkdaşlara lazımı diqqət və qayğı göstərilməsi ölkə və DIN rəhbərliyinin fəaliyyətində prioritet istiqamətlərdən və daim nəzərdə saxlanılan məsələlərdəndir.

Nazir Ramil Usubov xidmətə qəbul üçün seçilən gəncləri təbrik edərək onlara tövsiyələrini verib və gələcək xidməti fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

AZƏRTAC

Energetika Nazirliyində islahatların sürətləndirilməsinə dair kollegiya iclası keçirilib

Energetika naziri Perviz Şahbazovun sədrliyi ilə Energetika Nazirliyində növbəti kollegiya iclası keçirilib.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda Energetika Nazirliyi tərəfindən "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il 29 may tarixli Sərəncamından irəli gələn vəzifələrin icrasına dair müzakirələr aparılıb.

Həmin Sərəncamın energetika sektorunun hərtərəfli və müasir tələblərə uyğun inkişafı üçün zəmin yaratdığını deyən P.Şahbazov bildirib ki, bu sahədə islahatların aparılması üçün təkliflərin verilməsinin Energetika Nazirliyinə həvalə edilməsi ilə nazirliyin üzərinə böyük məsuliyyət düşür: "Sərəncamda elektroenergetika, bərpaolunan enerji, qaz, istilik təchizatı sahələri, səmərəlilik, o cümlədən "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunun uzunmüddətli inkişaf Strategiyası" və müvafiq qanun layihələri üzrə təkliflərin hazırlanması üçün konkret müddətlər nəzərdə tutulub. Beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla bu işlərin vaxtında yerinə yetirilməsi

üçün bütün istiqamətlər üzrə qısa müddətdə işçi qrupları yaradılmalı, konkret vəzifələr müəyyənləşdirilməli və Tədbirlər Planı qəbul edilməlidir", - deyərək nazir əlavə edib.

Iclasda Sərəncamdan irəli gələn vəzifələr üzrə kollegiya üzvlərinin təklifləri dinlənilib, nazirliyin aidyyəti struktur bölmələrinə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Yekunda "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli Sərəncamından irəli gələn tapşırıqların icrasına dair Tədbirlər Planının hazırlanmasına və işçi qruplarının yaradılmasına qərar verilib.

AZƏRTAC

Sankt-Peterburqda Azərbaycan-Rusiya biznes dialoqu təşkil edilib

23-cü Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumu çərçivəsində Azərbaycan-Rusiya və Rusiya-Azərbaycan işgüzar şuralarının dəstəyi, Azərbaycanın İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayevin və Rusiyanın İqtisadi İnkişaf naziri Maksim Oreshkinin iştirakı ilə iş adamları arasında biznes dialoqu keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Ş.Mustafayev Azərbaycan-Rusiya və Rusiya-Azərbaycan işgüzar şuralarının biznes dairələri arasında əlaqələrin genişləndirilməsində önəmini qeyd edib. Ticarət əlaqələrinin Azərbaycan-Rusiya iqtisadi əməkdaşlığının əsas istiqamətlərindən olduğunu vurğulayan nazir Rusiyanın ölkəmizin əsas ticarət tərəfdaşlarından olduğunu və qeyri-neft məhsullarının ixracına görə birinci yeri tutduğunu diqqətə çatdırıb: "Ötən il Rusiya ilə ticarət dövriyyəsi əvvəlki ilə müqayisədə 19 faiz artaraq 2,5 milyard dollar çatıb. Bu ilin yanvar-aprel aylarında isə ticarət dövriyyəsinin 23

faizlik artımına nail olunub. Azərbaycan Rusiyanın Cənubi Qafqazda əsas ticarət tərəfdaşdır. Keçən il Rusiyanın Cənubi Qafqaz ölkələri ilə ümumi ticarət dövriyyəsinin 43 faizi Azərbaycanın payına düşüb".

"Ölkələrimiz arasında ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi potensialı böyükdür və bu məqsədlə tədbirlər davam etdirilir. Belə ki, Rusiyada Azərbaycanın ticarət nümayəndəliyi fəaliyyət göstərir, ticarət evləri mexanizmi təbiiq olunur", - deyərək Ş.Mustafayev bildirib.

Nazir işgüzar əlaqələrin genişləndirilməsində iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının aktual məsələləri üzrə İşçi Qrupunun, Bakıda açılmış Rusiya İxrac Mərkəzinin nü-

mayəndəliyinin fəaliyyətini, bu ilin martında "Qazprombank"ın Azərbaycana investisiya imkanlarına dair keçirilmiş biznes seminarının önəmini qeyd edib. Bununla yanaşı, Azərbaycan məhsulları "Made in Azerbaijan" vahid stendii ilə Rusiyada keçirilən "Worldfood", "Prodexpo", "MosBuild 2019" sərgilərində nümayiş olunub, Rusiyada ixrac missiyaları təşkil edilib, ötən ilin mayında Həştəxanda Azərbaycan İş Mərkəzi açılıb. Bu il Sankt-Peterburq və Yekaterinburq şəhərlərində 2 Azərbaycan şərab evinin açılması gözlənilir.

"Bundan başqa, hazırda Rusiyada "Azərbaycan nemətləri" mağazaları şəbəkəsinin yaradılması layihəsi

həyata keçirilir. Layihə çərçivəsində ilk mağaza bu ilin martında Moskvada açılıb. Rusiyanın digər şəhərlərində də bu cür mağazaların açılması planlaşdırılır", - deyərək qeyd edib.

Ş.Mustafayev deyib: "Ölkəmiz Rusiya ilə sənaye, investisiya sahələrində də səmərəli əməkdaşlıq həyata keçirir. Bu baxımdan, "SOCAR Polymer" layihəsi, Pıralahı Sənaye Parkında əczaçılıq müəssisəsinin yaradılması, Gəncə Avtomobil Zavodunun Rusiyanın "Kamaz" və "Ural" zavodları ilə əməkdaşlığı, "Azəmaş" və "QAZ" şirkətləri arasında birgə layihələrin həyata keçirilməsi qarşılıqlı sərmayə yatırılması sahəsində əhəmiyyət kəsb edir".

M.Oreşkin Azərbaycan və Rusiyanın strateji tərəfdaş olduğunu, ölkələrimiz arasında yüksək səviyyəli siyasi-iqtisadi münasibətləri diqqətə çatdırıb, hazırda müxtəlif sahələrdə çoxşaxəli layihələr vurğulayıb.

Rusiyalı nazir qeyd edib ki, iki ölkə arasında iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının inkişafı üçün böyük imkanlar

var və bu müsbət meyilin gücləndirilməsi üçün səylər daha da artırılacaq, bu gün təşkil edilən biznes dialoqu işgüzar əlaqələrin inkişafına öz töhfəsini verəcək.

O, ölkəsinin Azərbaycan kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracını artırmağa niyyətini diqqətə çatdırıb, iş adamlarını yaradılmış imkanlardan daha səmərəli istifadə etməyə dəvət edib.

Azərbaycan-Rusiya işgüzar Şurasının idarə heyətinin sədri Səməd Qurbanov, SOCAR-ın prezidenti Rövşən Abdullayev, Rusiya Prezidentinin sahibkarların hüquqları üzrə səlahiyyəti nümayəndəsi Boris Titov, AZPROMO-nun rəhbəri vəzifəsini icra edən Yusif Abdullayev, Rusiya-Azərbaycan işgüzar Şurasının sədri Aleksey Repik və digər şəxslər qarşılıqlı iqtisadi əməkdaşlığın əhəmiyyətini qeyd edib, əlaqələrin genişləndirilməsi imkanları barədə fikirlərini bölüşüblər.

Iclas çərçivəsində biznes dairələri arasında əlaqələrin genişləndirilməsi imkanları müzakirə olunub.

AZƏRTAC

Azərbaycanın İqtisadiyyat naziri rusiyalı həmkarı ilə müzakirələr aparıb

Iyunun 6-8-də Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində keçirilən 23-cü Beynəlxalq İqtisadi Forumu çərçivəsində Azərbaycanın İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev Rusiyanın İqtisadi İnkişaf naziri Maksim Oreshkinlə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin siyasi iradəsi və birgə səylərinin, qarşılıqlı səfərlərinin ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsi üçün möhkəm zəmin

yaratdığı, iki ölkə arasında əlaqələrin strateji səviyyədə olduğunu, siyasi əlaqələrin yüksək səviyyəsinin iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkanlar açdığı vurğulanıb, 23-cü Sankt-Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumunda Azərbaycanın iştirakı və forumun iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyəti qeyd olunub.

Tərəflər regionlararası əlaqələr, həyata keçirilən birgə layihələr, Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin inkişaf etdirilməsi,

sənaye, vaqon istehsalı, tranzit-logistika, aqrar, kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı, kənd təsərrüfatı texni-

kasının istehsalı və sair sahələrdə birgə müəssisələrin yaradılmasını müzakirə ediblər.

Görüşdə Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə Hökumətlərarası Dövlət Komissiyasının ikitərəfli əməkdaşlığın inkişafında rolunu qeyd edilib, komissiyanın növbəti iclasının bu ilin payızında keçirilməsi, iclasda müzakirə olunaçaq məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

AZƏRTAC

SOCAR AQŞ və "Naftoqaz Ukraini" səhmdar şirkəti gələcək əməkdaşlıq perspektivlərini müzakirə etmişdir

Bu günlərdə Ukraynanın "Naftoqaz Ukraini" səhmdar şirkətinin kommersiya məsələləri üzrə direktoru Serqey Fedorenkonun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti SOCAR AQŞ-də olub. Görüşdə Ukrayna nümayəndə heyəti müəssisənin həyata keçirdiyi qazma layihələri, əldə olunan yüksək nailiyyətlər və işçi personalının təkmilləşdirilməsi istiqamətində aparılan işlərlə yaxından tanış olmuş və müxtəlif təqdimatları izləmişdir.

Qonaqlar həmçinin, SOCAR AQŞ-nin bu günlərdə həyata keçirdiyi bir sıra mühüm qazma layihələri, o cümlədən olduqca mürəkkəb geoloji struktura malik "Ümid-1" sayılı özündən SOCAR üzrə rekord dərinliyə - 6810 metrə qazılmış 16 nömrəli quyunun qazılması haqqında ətraflı məlumat əldə ediblər. İlk dəfə olaraq, "Ümid" yatağında təbiiq edilmiş müxtəlif texniki həllər ukraynalı müəssisələrinin böyük marağına səbəb oldu.

Görüşdə tərəflər hazırkı və gələcək layihələrdə

SOCAR AQŞ-də təşkil olunan görüşlər sırasında nümayəndə heyəti SOCAR AQŞ Drilling School (Qazma Məktəbi) və istehsalat sahələrində də oldular.

ortaqlıq prinsiplərini daha da əlverişli əsaslarla müəyyənləşdirmək üçün maraqlı fikir mübadiləsi aparmışdır.

İlk milli müəssisə olaraq, Xəzəryanı regionda Beynəlxalq Quyuya Nəzarət Forumunun (IWCF) Quyuya Nəzarət Təlim Proqramının 2, 3, 4-cü və Əsaslı təmir zamanı Təzyiq Nəzarətdə saxlanılması Təlim Proqramının 3-cü və 4-cü səviyyələri üzrə akkreditasiya olunmuş SOCAR AQŞ Qazma məktəbinin fəaliyyəti və öz unikallığı ilə seçilən müxtəlif peşə təlimi kursları ukraynalı həmkarlarla zəngin təəssürat yaradı.

Qazma məktəbində keçirilən görüşdə gələcək əməkdaşlıq imkanları, təcrübə mübadiləsi və istehsalat təcrübəsi istiqamətində fikir mübadiləsi aparıldı.

Səmimi qəbulda görə müəssisə rəhbərliyinə təşəkkürünü bildiren Serqey Fedorenko iki ölkə arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq üçün xeyli perspektivlərin mövcud olduğunu qeyd edərək SOCAR AQŞ ilə birgə layihələrin icrasına maraqlı olduqlarını vurğuladı.

M.MİRZƏ, "Respublika".

Heydər Əliyev dünyanın nadir insanlarındandır. Təkrarsız, həyrətamiz yaddaşa malik Heydər Əliyev əsl rəhbər və as olan ensiklopedik bilayə malik idi. Gənli və zəngin fəaliyyəti onu həm də milli maraqlar çərçivəsinə sığmayan, bəşəri dəyərlərin əz olummasında fəal iştirak edən böyük siyasətçiyə, dahi şəxsiyyətə çevirmişdi. Bu yenilməz şəxsiyyət həm də təvazökarlıq simvolu idi. Ona görə də təkca bizim xalqımız deyil, bütün dünya bu görkəmli dövlət xadiminə, əsrimizin siyasi həyatında mühüm yer tutmuş, uzun və şərəfli yol keçmiş, ən yüksək vəzifələrin məsuliyyətini daşımış insana dərin hörmət və ehtiram bəsləyir.

Ümummilli liderimizin xalqın birliyi yolunda göstərdiyi titanik fəaliyyət hər bir soydaşımız üçün örnək olmalıdır. Biz Azərbaycanı sevməyib Heydər Əliyevdən öyrənməliyik. "Azərbaycan mənim ürəyimdür, nəfəsimdir" - deyən böyük öndərimiz millətimizin və dövlətimizin əbədiyaşarlığı üçün əvəzsiz bir siyasi xətt, ideoloji baza miras qoydu. Heydər Əliyevin həyatı və fəaliyyəti böyük bir məktəbdir və daim öyrənilməlidir. Şükürlər olsun ki, ulu Tanrı xalqımızın taleyinə çətin, əzəli günlər yazsa da, bu əzəblərə sinə gərə biləcək, bütün dünyınlq ammağa qadir olan Heydər Əliyev dūhası kimi böyük şəxsiyyətə də qismət edib. Cəmiyyətdə xidmət nümunəsi olan bu fenomen şəxsiyyət həmişə xalqa arxalanır və deyirdi: "Xalq mənim dayağım, gücüm və inamımdır". Xalq yolunda canını fəda etmiş, bütün həyatı boyu Vətəni və millətini düşünmüş, onun əsgəri olmuş ümummilli liderimiz əbədiyaşarlıq qazanmışdır.

Heydər Əliyev və onun əməlləri daim yaşayacaq, Azərbaycan xalqı, bütün türk dünyası onu heç vaxt unutmayacaq. Bütün ömrünü xalqımızın tərəqqisinə və firavanlığına həsr etmiş ulu öndərin həyatı və fəaliyyəti bizim üçün örnəkdir, güc mənbəyidir. Bugünkü Azərbaycanın sürətli inkişafının təməli məhz Heydər Əliyev tərəfindən yaradılıb. Bu siyasi kursa Azərbaycanı dədə alternativ yoxdur. Xalqımız xoşbəxtdir ki, ümummilli liderimizin siyasi kursu bu gün onun layiqli siyasi varisi, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Namiq ƏLİYEV, hüquqşünas.

“Bakı Ürək Günləri” VI Beynəlxalq Konqresinin rəsmi açılışı olub

Iyunun 8-də “Fairmont Bakı” otelində Azərbaycan Ürək-Damar Cərrahiyyəsi Cəmiyyəti (AÜDCC) tərəfindən təşkil edilən “Bakı Ürək Günləri” VI Beynəlxalq Konqresinin rəsmi açılış mərasimi olub. Konqresdə yerli mütəxəssislərlə yanaşı, dünyanın 15 ölkəsindən 400-dək kardioloq və kardiocərrah iştirak edib. Tədbirin məqsədi Azərbaycanda kardiologiyanın və ürək-damar cərrahiyyəsinin inkişafına töhfə vermək, əcnəbi mütəxəssislərlə təcrübə mübadiləsi aparmaq və tibb elminin bu sahədəki son yeniliklərini müzakirə etməkdir.

Konqresin rəsmi media tərəfdaşı olan AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə həsr edilmiş beynəlxalq tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Fərəh Əliyeva dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin “Bakı Ürək Günləri” VI Beynəlxalq Konqresinin və Avrasiya Ürək-Damar Cərrahları Cəmiyyətinin XV konfransının iştirakçılarına təbrik məktubunu oxuyub. (Məktubun mətni qəzetin bugünkü nömrəsində dərc olunur).

Tədbirdə çıxış edən Milli Məclisin səhiyyə komitəsinin sədri akademik Əhliman Əmiraslanov ölkəmizdə digər sahələrdə olduğu kimi, səhiyyə sahəsində də islahatlar aparıldığını, təbabətin gündən-günə inkişaf etdiyini bildirib. O, ulu öndər Heydər Əliyevin uğurlu səhiyyə siyasətinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirildiyini və bu sahədə əhəmiyyətli nəticələr əldə edildiyini diqqətə çatdırıb.

Komitə sədri deyib: “Ölkəmizdə belə konqresin keçirilməsi onu göstərir ki, Azərbaycanda ürək-damar cərrahiyyəsi sahəsində peşəkar mütəxəssislər hazırlanıb. Ulu Öndərin apardıqı məqsədyönlü siyasət təbabətin digər sahələri kimi kardiologiya və kardiocərrahiyyənin də inkişafına təkan verib. Hazırda Azərbaycanda ən ağır, mürəkkəb əməliyyatlar həyata keçirilir. Azərbaycan dövlətinin səhiyyə sahə-

sində apardıqı siyasət nəticəsində kardioloji mütəxəssislər formalaşıb. Bu mütəxəssislərin əksəriyyəti Türkiyənin aparıcı universitetlərində hazırlanıb. Bu gün hətta Azərbaycanın regionlarında da ürək əməliyyatları uğurla həyata keçirilir”.

Ölkəmizdə kardiologiyanın inkişaf tarixindən danışan səhiyyə nazirinin müavini Elsevər Ağayev bildirib ki, hələ 1979-cu ildə keçmiş SSRİ ölkələri arasında ilk açıq ürək əməliyyatı Azərbaycanda professor Fikrət Zərgərli tərəfindən aparılıb. Azərbaycan səhiyyəsinin tarixinə nəzər salan E.Ağayev dövlət müstəqilliyimizin ilk illəri ilə müqayisədə bu sahədə vəziyyətin müsbət istiqamətə doğru dəyişdiyini diqqətə çatdırıb. O, qeyd edib ki, xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan ümummilli lider Heydər Əliyevin uzaqgörənliyi və nüfuzu sayəsində səhiyyənin bütün sahələri ilə yanaşı, kardiologiya sahəsində də mühüm nailiyyətlərin əldə olunmasının əsası qoyulub. Ulu Öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində Azərbaycan səhiyyəsinin müasir infrastrukturunu qurulub. Bir sıra dövlət proqramlarının reallaşdırılmasında Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti

Mehriban Əliyevanın böyük xidmətləri var.

İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədr müavini Nigar Bayramova səhiyyənin inkişafının Prezident İlham Əliyevin uğurla həyata keçirdiyi sosialyönlü siyasətin prioritet istiqamətlərindən biri olduğunu vurğulayıb. N.Bayramova xatırladı ki, hazırda Mingəçevir şəhərində, Ağdaş və Yevlax rayonlarında pilot layihə kimi təbiiq olunan icbari tibbi sığorta gələn ildən bütün ölkə ərazisinə şəhərlərdə 756 nəfər üzərində kardiocərrahi əməliyyat həyata keçiriləcək. Əhalinin yararlanma bələbəyi icbari tibbi sığortanın xidmətlər zərfinin hazırlanması üzərində iş gedir. Ürək-damar əməliyyatları da xidmətlər zərfinə daxil ediləcək.

AÜDCC-nin sədri, tibb elmləri doktoru Kamran Musayev bildirib ki, “Bakı Ürək Günləri” VI Beynəlxalq Konqresinin reallaşması müasir mütəxəssis Azərbaycan dövlətinin memarı, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin səhiyyə siyasətinin məntiqi nəticəsidir. Respublikamızda kardiologiya və ürək-damar cərrahiyyəsi

məhz Ümummilli Liderimizin diqqət və qayğısı sayəsində sürətli inkişaf yoluna qədəm qoyub. Dahi liderin bu sahədəki uzaqgörən siyasəti Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

Professor Kamran Musayev bildirib ki, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Elmi Tibbi Şurasının iclasında “Bakı Ürək Günləri” VI Beynəlxalq Konqresi davamlı tibbi təhsil verən tədbir kimi tanınıb və konqresə 24 kredit balı verilib: “Bu o deməkdir ki, konqresdə və müvafiq kurslarda iştirak etməklə illik tələb olunan 48 kredit balının 24-nü toplamaq olar. Gənc mütəxəssislər üçün təşkil ediləcək təcrübə məşğələləri “Bakı Ürək Günləri”nin elmi-praktik əhəmiyyətini daha da yüksəldəcək. Eyni zamanda, konqres azərbaycanlı həkimlərə dünyanın qabaqcıl mütəxəssisləri ilə kardiologiya sahəsində ən son nailiyyətləri müzakirə etmək imkanı yaradacaq. “Bakı Ürək Günləri” VI Beynəlxalq Konqresi ilə paralel olaraq paytaxtımızda Avrasiya Ürək-Damar Cərrahları Cəmiyyətinin XV konfransı da keçirilir”, - deyən K.Musayev bildirib ki, konqresin ilk günündə təşkil edilən kurslar xüsusilə gənc kardioloqlar üçün çox faydalı olub.

Avrasiya Ürək-Damar Cərrahları Cəmiyyəti-

nin sədri, professor Belhan Akpınar, Türk Dünyası Kardiologiya Birliyinin sədri Firdovsi İbrahimov, Azərbaycan Kardiologiya Cəmiyyətinin sədri, professor Tofiq Cahangirov çıxışlarında tədbirin təcrübə mübadiləsi baxımından əhəmiyyətini vurğulayaraq, bu sahənin inkişafına töhfə verəcəyini deyiblər.

Konqres öz işini plenar sessiyalarla davam etdirib.

Qeyd edək ki, konqresin mütəxəssislər İbrahim İsayev, Rıfulla Abdullayev, Elşən Rzaev və Kamran Əhmədovun sədrliyi ilə keçirilən şəhər sessiyasında “Anadangəlmə ürək qüsurları” mövzusunda müzakirələr aparılıb. Bildirilib ki, bu problem əsasən bətdaxili dövrdə qan dövranı sisteminin inkişaf pozulmaları nəticəsində əmələ gəlir. Ürək bir orqan kimi bətdaxili həyatın 3-8 həftələrində formalaşır. Anadangəlmə qüsurun səbəbi ana tərəfindən hamiləliyin ilk üç ayı ərzində keçirilmiş kəskin respirator virus infeksiyaları, qrip, məxmərək, herpes və s. xəstəliklər, siqaretçəkme, hamiləlik zamanı qadağa qoyulmuş dərmanların qəbulu, eləcə də irsi amillər ola bilər. Qeyd edilib ki, anadangəlmə ürək qüsurları müxtəlifdir, lakin bunların arasında daha geniş yayılmış formaların arasında qulaqcıqlar və ya mədəciklər arasındakı qüsurlar da qeyd edilir. Ağır anadangəlmə ürək qüsuru olan uşaqlar inkişafda yaşıdlarından geri qalır, çox pis çəki artırır, tez-tez xəstələnir, tez yorulurlar. Onlarda tənənfəslik, si-anoz əmələ gəlir, dəri örtükləri avazmış olur. Anadangəlmə ürək qüsurunun müalicəsi əsasən cərrahi yolla həyata keçirilir, bəzi hallarda ağırlaşmamış qüsurlar medikamentoz yolla da müalicə edilir.

Sonra sessiyada “Mitrall annular kalsifikasiyası. Bu günün problemi”, “Degenerativ mitral qapaq prolapsusunun bərpası. Necə etməli?” və “Mitrall qapaq təmiri: xüsusilə infektiv endokarditə yönəlmis” mövzularında məruzələr dinlənib və müzakirələr aparılıb.

Konqres işini iyunun 9-da başa çatdıracaq.

AZƏRTAC

Onkoginekoloji xəstəliklərə müasir yanaşma ilə əlaqədar beynəlxalq konfrans keçirilir

Iyunun 8-də Bakıda Milli Onkologiya Mərkəzi və İsrail Onkoginekologiya Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə “Onkoginekoloji xəstəliklərə müasir yanaşma” mövzusunda beynəlxalq konfrans işinə başla-yıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, konfransda Azərbaycanın, İsrailin və Almaniyanın onkoginekoloji sahə üzrə mütəxəssisləri ilə yanaşı, ölkəmizin tibb müəssisələrinin həkimləri də iştirak edirlər.

Milli Onkologiya Mərkəzinin baş direktorunun müavini, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Fuad Quliyev konfransı açaraq onkologiya elminin müasir dövrdə inkişafı və tədbirin əsas məqsədi barədə məlumat verib.

Mərkəzin onkoginekologiya şöbəsinin müdiri Şə-mistan Aliyev rəhbərlik etdi-

yi şöbədə aparılan əməliyyat və təbiiq olunan müalicə üsulları, həkim və tibb işçilərinin beynəlxalq əməkdaşlığı haqqında danışib.

Sonra müxtəlif ölkələrdən olan onkoloqların səhiyyənin aktual mövzu və məsələləri ilə əlaqədar qarşıda duran çətinliklər və onların potensialı həlli yolları daxil olmaqla, müxtəlif mövzuların müzakirəsi üzrə məruzələri dinlənilib.

İsrail Onkoginekologiya Cəmiyyətinin prezidenti, Barzilai Tibb Mərkəzinin Ginekologiya şöbəsinin rəhbəri, professor Ofer Gemer “Endometrial xərçəngdə limfadenektomiya və sentinallı limfa düyünün biopsiyasının rolu”, Kaplan Tibb Mərkəzinin ginekologiya şöbəsinin rəhbəri, professor Alon Ben Arieli (İsrail) “Reproduktiv funksiya qoruyucu müalicə və irsi endometrial

xərçəng”, doktor Əhməd Nazamov (İsrail) “Endometrial xərçəngin diaqnozunda histeroskopiyanın rolu” və doktor Alfred Hansel (Almaniya) “Uşaqlıq boynu xərçənginin diaqnostikasında yeni molekulyar diaqnostik metodlar” mövzusunda çıxış ediblər.

Iyunun 9-da konfransda Azərbaycan və İsrail mütəxəssisləri arasında onkoginekoloji xəstəliklərə müasir yanaşma mövzusunda dəyirmi masa və müzakirələr, xəstə təqdimatları, diskussiyalar və klinik müzakirələr aparılacaq.

Iyunun 10-da isə qonaqlar Milli Onkologiya Mərkəzi ilə tanış olacaq və cərrahi əməliyyatlarda iştirak edəcəklər.

Konfransda iştirak edən həkimlərə sertifikatlar veriləcək.

AZƏRTAC

ADNSU:

Azərbaycan ali məktəbləri Times Higher Education ilə əməkdaşlığı genişləndirir

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində (ADNSU) Təhsil Nazirliyi, ölkənin aparıcı ali məktəbləri və Times Higher Education (THE) təşkilatı arasında əməkdaşlıq məsələlərinin müzakirəsinə həsr olunmuş görüş keçirilib. Təhsil Nazirliyinin aparat rəhbərinin müavini, Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin müdiri Yaqub Piriyev və ümumilikdə ölkənin 9 ali məktəbinin rektorlarının iştirakı ilə keçirilən görüşü ADNSU-nun rektoru, professor Mustafa Babanlı açaraq dünya universitetlərinin reytinginin dərc olunması sahəsində fəaliyyət göstərən Times Higher Education təşkilatı ilə əməkdaşlığın respublikanın ali təhsil müəssisələri üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirib.

Times Higher Education təşkilatının Rusiya və MDB ölkələri üzrə Regional direktoru Yeqor Yablokov məlumat verərək hazırda dünyanın müt-

təlif ölkələrindən olan universitetlərin THE-nin dərc etdiyi reytingə düşmək üçün səy göstərdiyini və milli hökumətlərin bu işdə onlara dəstək verdiklərini qeyd edib.

“Elsevier” Elmi nəşriyyat evinin regional direktoru Aliya Ospanova Sco-

pus nəşriyyat bazasının Web of Science-dan istinadların sayına görə üstün olduğunu qeyd edərək Azərbaycan ali məktəblərinin son illər ərzində Scopus bazasında dərc olunmuş məqalələri ilə bağlı statistikanı açıqlayıb.

“Elsevier”in Elmi-tədqiqat helləri is-

tiqatının rəhbəri Dmitri Sultanov Azərbaycanda dərc olunan elmi jurnalların Scopus bazasına uyğunlaşdırılması və sonrakı indeksləşdirilməsi üçün məsləhət və konsultasiyalar verməyə, redaksiya əməkdaşları üçün təlimlər keçməyə və sair istiqamətlərdə dəstək göstərməyə hazır olduqlarını bildirib.

Sonra ADNSU-nun rektoru, professor M.Babanlı ali məktəb rektorlarına və təqdimatla çıxış edən qonaqlara təşəkkürünü bildirib. O, Azərbaycan ali məktəblərinin beynəlxalq miqyasda rəqəbatqabiliyyətiliyinin yüksəlməsi üçün dünyanın aparıcı universitetlərinin reyting cədvəlinə düşməsinin əhəmiyyətini vurğulayaraq Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin bu sahədə apardıqı işi yüksək dəyərləndirib.

R.YUSİFLİ, “Respublika”.

4 iyun hərracının nəticələri

Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən növbəti hərrac 4 iyun tarixində keçirilib. Hərracda özəlləşdirilən kiçik dövlət müəssisəsi Sabirabad rayonunda yerləşən 48 saylı yeməxanadır. Ümumi sahəsi 226,3 kvadratmetr, torpaq sahəsi 770 kvadratmetr təşkil edən bu işə obyektli xidmət sahəsinə aid olmaqla investor üçün yaxşı gəlir mənbəyidir. Həmin əmlak torpaq sahəsi ilə birgə özəlləşdirilib.

Qeyd edilməlidir ki, hərraca çıxarılan bir sıra əmlaklar torpaq sahələri ilə birgə özəlləşdirilib. Torpaq sahəsi ilə birgə özəlləşən əmlaklar, hərracda cəlb

ediciyliyi yüksəltməklə daha çox investor marağını artırır.

Qeyri-yaşayış sahələri Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yerləşir. Bakı üzrə özəlləşən əmlak Qaradağ rayonunda yerləşir. Ümumi faydalı sahəsi 85 kvadratmetrə yaxın olan əmlak xidmət sahəsinə aid olmaqla investorlar üçün yaxşı gəlir mənbəyidir. Sumqayıtda yerləşən ümumi faydalı sahəsi 50 kvadratmetrə yaxın olan obyektəndən, xidmət obyektini kimi istifadə etmək olar.

Məlumat üçün bildirilməlidir ki, budəfəki hərracda ən yüksək qiymətə özəlləşdirilən əmlak Bakı şəhərin-

də yerləşən qeyri-yaşayış sahəsi olub.

Qeyd edilməlidir ki, hərracda müxtəlif markalı nəqliyyat vasitələri sahibini tapır. Özəlləşən nəqliyyat vasitələri Avropa, Asiya, Amerika istehsalı olan avtomobillər üstünlük təşkil edir. Bunlara “BMW”, “Fiat”, “Chevrolet”, “KIA”, “Nissan” kimi avtomobilləri qeyd etmək olar. Həmin maşınların buraxılış tarixi isə müxtəlif illəri əhatə edir. Budəfəki hərracda isə istehsal tarixi 2006-cı il olan “Nissan Maxima” markalı avtomobil özəlləşdirilib.

Nəriman CAVADOV, “Respublika”.

İsmayılı rayonu ərazisində 7311 nəfər müxtəlif səbəblərdən əlil olan insan yaşayır. Onların 450 nəfəri birinci, 4200 nəfəri ikinci qrup əlillər sırasına daxildir. Digər rəqəmləri də diqqətə çatdırmadan qeyd etmək vacibdir ki, dövlət qayğısı hər bir imtiyazlı vətəndaşın ünvanına vaxtında və dəqiqliyi ilə çatdırılır. Birinci qrup əlillər, Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri xüsusi olaraq gənc əhəmiyyətli rəhbərliyinə diqqətdəndir. Əlillərlə işin daha səmərəli və nəticəli təşkil, bu istiqamətdə fəaliyyətin koordinasiya edilməsi, problemlərin ilkin mənbədən öyrənilməsi və aid istiqamətlərə yönəldilməsi məqsədi ilə Heydər Əliyev Mərkəzində İsmayılı Rayon İcra Hakimiyyəti müxtəlif kateqoriyadan olan əlillərlə görüş keçirib. Onlar 150 nəfərdir.

Tədbiri giriş nitqi ilə açan rayon icra hakimiyyətinin başçısı Mirdaməd Sadiqov çıxışın-

İsmayılı: əlillərə qayğı diqqətdədir

da aşağıdakı fikirləri xüsusi olaraq vurğulamışdır:

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin minimum əməkhaqlarının, pensiyaların, tələbə təqaüdlərinin, müharibə və əmək veteranlarının, Qarabağ müharibəsi əlillərinin, şəhid ailələrinin, ümumi səbəbdən əlil olanların pensiya və müavinətlərinin artırılması barədə Sərəncam və tapşırıqları ölkə vətəndaşlarının sosial müdafiəsinin, rifah halının yüksəldilməsinə yönəldilmişdir. Bu istiqamətdə ölkədə mühüm və əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirilir, əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin sosial həyat şəraitinin yüksəldilməsi istiqamətində atılan addımların davamlı olacağı barədə əhali arasında izahat işləri aparılır. Cənab Prezident İlham Əliyevin xalqın xidmətçisi olmaq tapşırığını tam məsuliyyətlə yerinə yetirməyə xüsusi önəm verilir. Bu çalışmada əlil insanlara qayğı fəaliyyətdə ön- çəkli yer tutur. Bu günə qədər daxili imkanlar əsasında əlillərə yardım göstərilib, ortaya çıxan problemləri həll edilib, Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri hər bir məsələdə rayon rəhbərliyini və xidmət təşkilatlarının rəhbərlərini öz yanlarında görüblər. Lakin bunları kifayətləndirici hesab etmərəm. Bu gün sizi eşitmək, sizinlə həmsöhbət olmaq, aid qurumları, imkanlı şəxsləri, humanitar təşkilatları sizin problemlərinizin həllinə cəlb etmək üçün bir araya gəlməyi qərara aldım.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Fondu rayon şöbəsinin müdiri Kamran Muradov, rayon mərkəzi xəstəxanasının baş həkimi Aydın Əsədov, Uşaq və ailələrə dəstək mərkəzinin direktoru Lətifə Əliyeva əlillərlə əlaqədar gör-

mələri işlərdən və problemlərdən danışılar, hesabat xarakterli məlumat veriblər. Sözü, təklifi, hər hansı bir mövzuda istəyi olan hər bir əlil dinlənilib, dedikləri sonrakı fəaliyyət üçün qeydə alınmış və ilkin icra üçün müvafiq istiqamətlərə yönəldilib.

Hərəkət imkanları olmayan Sənubər və Nəzakət Cəbrayilova bacılarının, Rəsim Şahməmmədovun və bir neçə nəfər digər hərəkət imkanları məhduud birinci qrup əlilin həyat və yaşayış təminatını yaxşılaşdırmaq üçün daha konkret tədbirlər müəyyənləşdirilib. Dəqiqləşdirilib ki, 20 nəfər birinci qrup əlilin mühərriklə işləyən əlil arabasına ehtiyacı vardır. Bu barədə tədbirlərin sonra adı icra orqanına müraciət edilib.

Əlillərə aparılan işi koordinasiya etmək, yaşayış yerlərində muntəzəm görüşmək, on-

ların problemlərinin həlli ilə muntəzəm məşğul olmaq, cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin etmək məqsədilə rayon icra hakimiyyəti başçısının 15 nəfərdən ibarət komissiya yaratması barədə verdiyi sərəncamla tədbir iştirakçıları tanış ediliblər.

İsmayılı Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini - ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri Sevil Əhmədovanın rəhbərlik etdiyi komissiya gördüyü işlər barədə bir həftədən sonra hesabat verib. Növbəti problemlərin həlli üçün tədbirlər müəyyənləşdirilib.

Qayğıya ehtiyacı olan insanlar problemlə belə yaşamaqdan razı qalıb və ölkə rəhbərinə dərin minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Valeh SALEHOV, Dövlət qulluğu veteranı.

VƏTƏNDAŞLARIN MÜRACİƏTLƏRİNƏ HƏSSASLIQLA YANAŞILIR

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramovun vətəndaşlarla növbəti görüşü Gəncənin "Mahrasa bağı" adlanan ərazisində təşkil edilib. İdarə, müəssisə və təşkilat rəhbərlərinin də iştirak etdiyi görüşdə sakinlər öz problemlərini dilə gətirib, təkliflərini səsləndiriblər. Sakinlər bildiriblər ki, onları narahat edən əsas problemlərdən biri mavi yanacağın təzyiqinin aşağı olması və suyun fasilələrlə verilməsidir. 1 nömrəli marşrut xəttinin uzadılması istəyən sakinlər, 17 nömrəli marşrut xətti ilə hərəkət edən avtobusların qrafikindən şikayətləniblər. Mahrasa bağının ətrafındakı Təbriz, C.Rəfi-baylı və Eminbəyli küçələrində asfalt işlərinin görülməsini müsbət qarşılayan sakinlər, məhəllədaxili yolların da səliqəyə salınmasını və gecə işıqlanması sisteminin qurulmasını xahiş ediblər. Şəhər rəhbərinin diqqətinə çatdırılıb ki, Mahrasa bağında istirahət guşələri də olduqca azdır. Sakinlər ümumi

məsələlərlə yanaşı, öz şəxsi problemlərini də dilə gətiriblər. Əksər problemlər yerində öz həllini tapıb. Bəzi məsələlərin araşdırılaraq qanuna uyğun şəkildə həll olunması üçün müvafiq tapşırıqlar verilib.

Şəhər rəhbəri Niyazi Bayramovun sakinlərlə növbəti görüşü Məhsəti Gəncəvi Mərkəzində olmuşdur. Görüşdə eyni zamanda, Prezident Administrasiyasının Ərazi-Təşkilat Məsələləri Şöbəsinin sektor müdiri Vəfadar Bağirov da iştirak edib. Çıxış edən şəhər icra hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov Gəncədə həyata keçirilən abadlıq və quruculuq işlərindən söz açıb. O bildirib ki, şəhərin avtomobil yollarının tikintisi, yenidən qurulması və əsaslı təmiri işləri davam etdirilir. Lift təsərrüfatının maddi-texniki bazası möhkəmləndirilir. "Açıq mikrofon" formatında təşkil olunan görüş səminəli söhbət şəraitində keçib. Görüşdə iştirak edən sakinlər müraciətlərini dilə gətirib,

irad və təkliflərini bildiriblər. Göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə rəhbərliyinə minnətdarlıq ifadə edən sakinlər, aparılan abadlıq-quruculuq işlərinin davamlı olacağına inandıklarını bildiriblər. Görüşdə iştirak edən Azərbaycan Texnologiya Universitetinin fəal tələbələri ali məktəb tələbələri üçün yeni ya-taqxana binasının inşasını istəyiblər. Sakinlər arasında işlə bağlı müraciət edənlər də olub. Sakinlərin müraciət və təkliflərini dinləyən Prezident Administrasiyasının Ərazi-Təşkilat Məsələləri Şöbəsinin sektor müdiri Vəfadar Bağirov qeyd edib ki, bu tip görüşlər Prezident İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyələrinə uyğun olaraq keçirilir və məqsəd vətəndaşları dinləmək, onları narahat edən problemləri öyrənmək və aradan qaldırmaqdır. Görüş zamanı dilə gətirilən bir çox problemlər öz həllini tapıb, bəzi məsələlər isə araşdırılaraq tapşırıqlar verilib.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov vətəndaşlarla problemlər olan yerdə görüşüb. Şəhər sakini Rəxşəndə Verdiyevanın müraciəti əsasında Məhsəti Qəsəbəsinə gedib. Vətəndaş bir neçə gün əvvəl Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətində keçirilən qəbulda iştirak edərək, Məhsəti Qəsəbəsi, 8-ci küçədə su-kanaliziya xəttinin olmamasından şikayətlənmişdi. Niyazi Bayramov Kəpəz Rayon İcra Hakimiyyətinin, Memarlıq və Tikinti, habelə Şəhər Təsərrüfatı şöbə-

ictimai nəqliyyat vasitələrinin sayının artırılması və marşrut xəttləri üzrə hərəkət edən avtobusların iş saatının uzadılması ilə bağlı olub. Bir çox məsələlər yerində öz həllini tapıb, digər problemlər isə araşdırılaraq tapşırıqlar verilib.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov vətəndaşlarla problemlər olan yerdə görüşüb. Şəhər sakini Rəxşəndə Verdiyevanın müraciəti əsasında Məhsəti Qəsəbəsinə gedib. Vətəndaş bir neçə gün əvvəl Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətində keçirilən qəbulda iştirak edərək, Məhsəti Qəsəbəsi, 8-ci küçədə su-kanaliziya xəttinin olmamasından şikayətlənmişdi. Niyazi Bayramov Kəpəz Rayon İcra Hakimiyyətinin, Memarlıq və Tikinti, habelə Şəhər Təsərrüfatı şöbə-

lərinin rəhbər şəxsləri ilə birlikdə əraziyə baxış keçirib. Burada sakinlərlə söhbət edən şəhər rəhbəri bir neçə vətəndaşın evinə də baş çəkib, mövcud problemin qısa zamanda aradan qaldırılması üçün tapşırıqlar verib.

Zabit XƏLİLOV, "Respublika".

Professor Hafiz Paşayevin "Bir səfirin manifesti" kitabı özbək dilində çap olunub

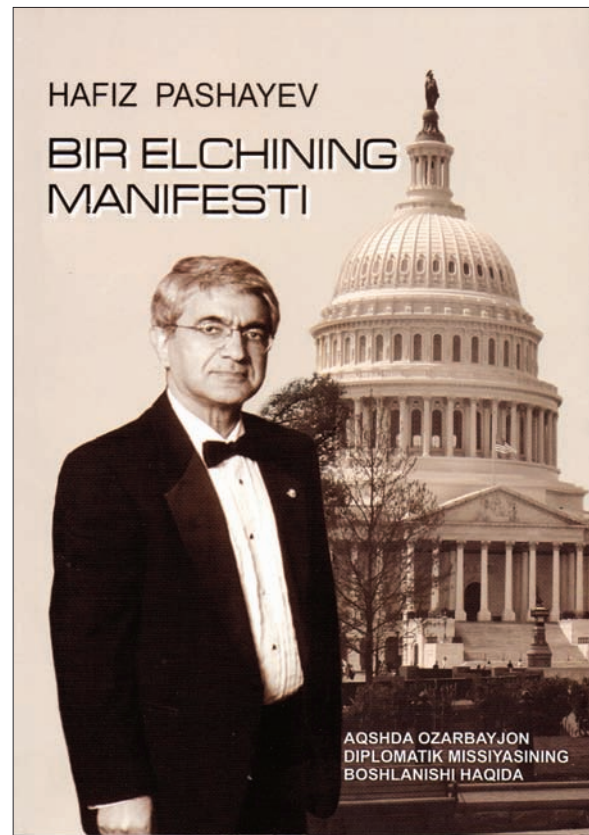
Azərbaycan Xarici İşlər nazirinin müavini, ölkəmizin ABŞ-dəki ilk səfiri, ADA Universitetinin rektoru, professor Hafiz Paşayevin "Bir səfirin manifesti" kitabı özbək dilində çap olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, kitab Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyi və bu qurumun nəzdindəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin layihəsi ilə Daşkənddəki "Niso Poligraf" nəşriyyatında nəfis şəkildə nəşr edilib.

Kitabı orijinaldan Əlişir Nəvai adına Daşkənd Dövlət Özbək Dili və Ədəbiyyatı Universitetinin müəllimi Eldar Asanov çevirib.

Yaxın günlərdə Daşkənddə kitabın təqdimatının keçirilməsi də nəzərdə tutulur.

AZƏRTAC

Xalq yazıçısı İsmayıl Şıxlının yubileyinə həsr olunmuş tədbir

Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsi Yasamal rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sisteminin (MKS) M.Ş.Vazeh adına Mərkəzi Kitabxanası 173 №-li tam orta məktəblə birgə Yasamal rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Xalq yazıçısı İsmayıl Şıxlının 100 illiyinə həsr olunmuş tədbir keçirdi.

Tədbirdə ədəbin övdləri Elçin və Fərrux Şıxlınskilər, gəlini Sevinc Şıxlınskaya, məktəbin direktoru Sitara Abbasova, müəllimlər, Mərkəzi Kitabxananın əməkdaşları, oxucular, məktəblilər iştirak və çıxış etdilər.

Xatirə gecəsinin Yasamal rayon MKS-in direktoru Lətifə Məmmədova açaraq bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin 28 yanvar 2019-cu il tarixli Sərəncamı ilə bu il nasir, ədəbiyyatşünas, pedaqoq və ictimai xadim, Xalq yazıçısı İsmayıl Şıxlının 100 illiyi qeyd olunur. O, İsmayıl Şıxlının yaradıcılığında qısa məlumat verdi, qonaqlar I.Şıxlının xatirəsinə hazırlanmış videoçarxa baxdılar.

Tədbirdə yazıçının ailə üzvləri çıxış edərək yazıçı haqqında xatirələrini danışdılar. Məktəbin direktoru Sitara Abbasova çıxışında ədəbin məşhur "Dəli Kür" romanını ic-

Tədbirdə yazıçının ailə üzvləri çıxış edərək yazıçı haqqında xatirələrini danışdılar. Məktəbin direktoru Sitara Abbasova çıxışında ədəbin məşhur "Dəli Kür" romanını ic-

timai şüurda dönüş və özünüdərkə yol açan mühüm ədəbi-mədəni hadisə kimi qiymətləndirdi.

Tədbirin bədii hissəsində İncəsənət Gimnaziyasının şagirdlərinin ifasında mahnılar səsləndirildi.

173 №-li tam orta məktəbin şagirdi, gənc rəssam Naina Mehdiqur tədbir zamanı İsmayıl Şıxlının çəkdiyi portretini ailə üzvlərinə təqdim etdi.

Sonda İsmayıl Şıxlının kitablarından ibarət sərgi nümayiş olundu.

R.YUSİFLİ, "Respublika".

Rus dili və ədəbiyyatı üzrə XI respublika olimpiadasına yekun vuruldu

Beynəlxalq Rus Dili Günü ərəfəsində Bakı Slavyan Universitetində Rus dili və ədəbiyyatı üzrə XI respublika olimpiadasına yekun vurulması münasibətilə təntənəli mərasim keçirilib.

Ənənəvi mərasim Rusiya Federasiyasının Azərbaycan Respublikasındakı səfirliyi, "Rossotrudniçestvo" Agentliyinin Azərbaycan nümayəndəliyi, Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi, Azərbaycanın Rusdilli Təhsil Müəssisələrinin Müəllimləri Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə baş tutub.

Olimpiada turu bu il ərzində 24 regionda keçirilib. Tədbirdə Azərbaycanın 51 regionunda fəaliyyət göstərən 638 ümumtəhsil müəssisəsindən 3500-ə qədər şagird iştirak edib, 214 şagird olimpiadanın qalibi olub. Tədbirdə Rusiyanın Azərbaycan-dakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Mixail Boçarnikov, təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi, Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev, Milli Məclisin deputatı Mixail Zabelin, "Rossotrudniçestvo" Agentliyinin Azərbaycan nümayəndəliyinin əməkdaşları və digər tanınmış ictimai-siyasi xadimlər iştirak ediblər.

Tədbirdən öncə iştirakçılar ümummilli liderin BSU-nun foyesindəki büstü önünə çiçək dəstələri qoyublar.

yətli səfiri Mixail Boçarnikov, təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi, Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev, Milli Məclisin deputatı Mixail Zabelin, "Rossotrudniçestvo" Agentliyinin Azərbaycan nümayəndəliyinin əməkdaşları və digər tanınmış ictimai-siyasi xadimlər iştirak ediblər.

Tədbirdən öncə iştirakçılar ümummilli liderin BSU-nun foyesindəki büstü önünə çiçək dəstələri qoyublar.

Akt zalında Rusiya-Azərbaycan əlaqələrindən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Rusiya Federasiyasının prezidenti Vladimir Putinin xalqlarımız arasındakı mehriban qonşuluq münasibətlərindən bəhs edən fikirləri səsləndirilib.

Tədbirdə bu gün Azərbaycanca 340 məktəbdə rus dilinin tədris edildiyi, Rusiya Federasiyasında isə 11 min azərbaycanlı tələbənin təhsil aldığı bildirilib. Natiqlər

uzun illər rus dilinin dünyaya çıxmağı üçün Azərbaycanda əsas vasitə olduğunu dilə gətiriblər. Qeyd olunub ki, tədbir iki böyük sənətkarın – Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik, A.S.Puşkinin isə 220 illik yubileyi günlərinə təsadüf edir.

Sonra olimpiadanın qaliblərinə diplomlar təqdim olundu. İlk olaraq Rusiyanın Azərbaycandakı səfiri Mixail Boçarnikov olimpiada qaliblərini təbrik edib, onlara diplom və müxtəlif hədiyyələr

bağışlayıb. Sonra təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev millət vəkili, Azərbaycanda rus icmasının sədri Mixail Zabelin çıxış ediblər.

BSU-nun rektoru, professor Nurlana Əliyeva rus dilinin tədrisinin ölkəmizdə xüsusi əhəmiyyətini olduğunu, dünya ədəbiyyatının bir çox icmalarının məhz bu dil vasitəsilə Azərbaycan oxucularına təqdim edildiyini və eyni zamanda, Azərbaycan yazıçı və şairlərinin əsərlərinin rus dili vasitəsilə dünyada təbliğ edildiyini bildirib. Rektor Beynəlxalq Rus Dili Günü və Ramazan bayramı münasibətilə iştirakçıları təbrik edib.

Rəsmi hissədən sonra tədbir konsert proqramı ilə davam etdirilib.

Ramiz YUSİFLİ, "Respublika".

Şərqin ilk parlament respublikası

Tariximizdə mühüm yer tutan və onun parlaq səhifəsini təşkil edən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranılmasından 101 il ötür. 1918-ci ildəki mürəkkəb tarixi şərait zamanı xalqımızın qabaqcıl ziyalıları müstəqil dövlətimizin yaranmasında müstəsna rol oynamışdır.

Xaricdə yüksək təhsil alan, Avropa və dünya mədəniyyəti ilə yaxından tanış olan bu insanlar öz intellektual potensialı, millətinə olan sədaqəti ilə Azərbaycanda XX əsrin əvvəlində gedən proseslərdə fəal iştirak etmiş, ictimai-siyasi, fəlsəfi və marifətpərvər yaradıcıqları ilə xalqımızın milli oyanışına mühüm töhfələr vermişlər. Məhz bu insanlar yaranmış mürəkkəb vəziyyətdə birləşərək Azərbaycanın "İstiqlal Bəyannaməsi"ni elan ediblər və Cümhuriyyətin müstəqilliyinin əsasını qoydular.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti cəmi 23 ay yaşasa da, qısa müddət ərzində həyata keçirdiyi tədbirlər, dəyərli işlər tariximizdə silinməz iz buraxdı. Milliyyətindən, siyasi və dini mənsubiyyətindən asılı olmayaraq bütün vətəndaşlara bərabər hüquqlar verilməsi, dövlət sərhədlərinin müəyyən olunması, Azərbaycan dövlətçiliyi atributlarının qəbul edilməsi, ana dilinin dövlət dili elan olunması, hakimiyyət strukturunun və onun fəaliyyət mexanizminin formalaşması müstəqil dövlətin böyük uğurları idi. Demokratik dövlət quruculuğu, iqtisadiyyat, mədəniyyət, təhsil, hərbi quruculuq sahələrində atılmış addımlar Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin fəaliyyətində ən mühüm məqamları əks etdirən əsas istiqamətlərdir.

Bu qısa müddət ərzində Qərb dövlətləri ilə əlaqələr yaradıldı. Həmin dövrdə dünya sivilizasiyasına qoşulmaq üçün parlament üsul-idarəsi təsis edilərək Azərbaycanda yaşayan bütün xalqların və siyasi partiyaların nümayəndələrinin təmsil olunması təmin edildi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Şərqdə qadınların seçki hüququ əldə etdiyi ilk ölkə idi.

Ulu öndər, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev 1998-ci il mayın 26-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 80 illik yubileyi münasibətilə Milli Məclisin təntənəli iclasındakı çıxışında deyib: **"Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti az bir müddət yaşayıb-dır. Ancaq o, XX əsrdə Azərbaycan xalqının həyatında tarixi bir mərhələ olub və xalqımızın gələcəyinin, müstəqilliyinin, azadlığının, suverenliyinin təməlini qoyubdur. Məhz buna görə də Azərbaycan bütün vətəndaşları - biz Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasını, onun fəaliyyətini və Xalq Cümhuriyyətini yarananları, o dövrdə qəhrəmanlıq nümunələri göstərən insanları böyük minnətdarlıq hissi ilə yad edirik"**.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti öz başlıca tarixi missiyasını yerinə yetirdi. Ən əsası, Cümhuriyyətin yaranması ilə vaxtilə itirilmiş dövlətçiliyimiz bərpa edildi. Müstəqil Azərbaycanın gələcəyinin əsası qoyuldu. Bu azadlıq tarixi xalqımızın milli məniyyətini gücləndirməsinə də böyük təsir göstərdi və bolşevik işğalından sonra da müstəqillik hissləri Azərbaycan xalqını heç zaman tərk etmədi.

Nəhayət, 70 illik fasilədən sonra Azərbaycan özünün dövlət müstəqilliyini bərpa etdi. Xalq Cümhuriyyətinin ideyasını davam etdirərək bu tarixi varisiyyət üzərində yeni Azərbaycan dövləti yaradıldı. Lakin müstəqilliyimizin ilk illərində idarəçilikdə buraxılan kobud səhvlər nəticəsində dövlətimizin 1920-ci ildəki aqibəti təkrarlana bilərdi. Müstəqilliyimizi yenidən itirmək təhlükəsi 1993-cü ilin iyunun-

yaların nümayəndələrinin təmsil olunması təmin edildi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Şərqdə qadınların seçki hüququ əldə etdiyi ilk ölkə idi.

Ulu öndər, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev 1998-ci il mayın 26-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 80 illik yubileyi münasibətilə Milli Məclisin təntənəli iclasındakı çıxışında deyib: **"Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti az bir müddət yaşayıb-dır. Ancaq o, XX əsrdə Azərbaycan xalqının həyatında tarixi bir mərhələ olub və xalqımızın gələcəyinin, müstəqilliyinin, azadlığının, suverenliyinin təməlini qoyubdur. Məhz buna görə də Azərbaycan bütün vətəndaşları - biz Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasını, onun fəaliyyətini və Xalq Cümhuriyyətini yarananları, o dövrdə qəhrəmanlıq nümunələri göstərən insanları böyük minnətdarlıq hissi ilə yad edirik"**.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti öz başlıca tarixi missiyasını yerinə yetirdi. Ən əsası, Cümhuriyyətin yaranması ilə vaxtilə itirilmiş dövlətçiliyimiz bərpa edildi. Müstəqil Azərbaycanın gələcəyinin əsası qoyuldu. Bu azadlıq tarixi xalqımızın milli məniyyətini gücləndirməsinə də böyük təsir göstərdi və bolşevik işğalından sonra da müstəqillik hissləri Azərbaycan xalqını heç zaman tərk etmədi.

Nəhayət, 70 illik fasilədən sonra Azərbaycan özünün dövlət müstəqilliyini bərpa etdi. Xalq Cümhuriyyətinin ideyasını davam etdirərək bu tarixi varisiyyət üzərində yeni Azərbaycan dövləti yaradıldı. Lakin müstəqilliyimizin ilk illərində idarəçilikdə buraxılan kobud səhvlər nəticəsində dövlətimizin 1920-ci ildəki aqibəti təkrarlana bilərdi. Müstəqilliyimizi yenidən itirmək təhlükəsi 1993-cü ilin iyunun-

da, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə gəlişi ilə aradan qaldırıldı. Heydər Əliyev xilaskarlıq missiyasını müdrikliklə, yenilməz iradə, qətiyyət və böyük ullaqgörənliklə yerinə yetirməyə başladı. Ulu öndərin rəhbərliyi ilə qısa müddətdə dövlətçiliyimizin təməl prinsipləri yaradılaraq möhkəmləndirildi, müstəqil Azərbaycan dünya birliyinin tamhüquqlu üzvünə çevrildi.

Heydər Əliyev dühası, qüdrəti və zəngin dövlətçilik təcrübəsi xalqımızı vahid milli ideya ətrafında birləşdirdi. Beləliklə, müstəqil, müasir Azərbaycan dövləti ulu öndərin şah əsəri kimi dünya birliyində özünün ləyiqli yerini tutdu. Heydər Əliyev dövlətçilik tariximizdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin özünəməxsus yeri olduğunu bəyan etdi və 2003-cü ilin fevral ayında Bakı şəhərində Xalq Cümhuriyyətinin xatirəsinə abidə ucaldılması haqqında sərəncam imzaladı.

Müstəqil daxili və xarici siyasət yeridən Azərbaycan artıq regionda deyil, beynəlxalq miqyasda söz sahibi olan ölkə və strateji tərəfdaş kimi tanınır. Prezident İlham Əliyevin dövlətimizin milli maraqlarını bütün sahələrdə inamla təmin etməsi Azərbaycanın müstəqilliyinin daha da möhkəmlənməsinə, əbədi və sarsılmaz dövlətçiliyimizin daha da qüdrətlənməsinə xidmət edir.

Cavid HAŞİMOV, Bakı Elektriklənmə ASC idarə heyətinin sədri.

Oqtay RZA

Cümhuriyyət nəğməsi

Şərqi də, Qərbi də təzə xəbərtək
Dolaşıb sorağı Cümhuriyyətin;
Gəncədə, Bakıda şölələnərək,
Nur saçıb çırağı Cümhuriyyətin!

Amalı, əməli düz dəst-xətt idi,
Doşlar sevinəndə düşmənlər part idi;
Birlik, bərabərlik, ədalət idi
Mötəbər dayağı Cümhuriyyətin!

Verir xainlərə ibrət dərsini,
Yayır Azərbaycan haqqın səsin;

Heyrətə gətirir Yer kürəsini
Bugünkü növrağı Cümhuriyyətin!

Doğmadır canımız, gözümüz kimi,
Adı da müqəddəs sözümüz kimi;
Özümüz kimidir - özümüz kimi
Hər qarış torpağı Cümhuriyyətin!

Azadlıq məşəli yanıb-yanacaq,
Millət keçmişini daha anacaq;
Həmişə vüqarla dalğınacaq
Üçrəngli bayrağı Cümhuriyyətin!

30.04.2018

Bakı şəhərinin enerji təchizatı daha da möhkəmləndirildi

"Azərenerji" ASC Bakı şəhərinin elektrik enerjisi ilə təchizatının etibarlılığı və dayanıqlılığını gücləndirmək üçün Şirvan şəhərindəki "Cənub" Elektrik Stansiyasından "Xırdalan" yanımstansiyasına 330 kV-luq baza-dək çəkdiyi 220 kV-luq yüksək gərginlikli elektrik veriliş xəttində işləri yekunlaşdırıb və xətt istismara verilib.

Yeni xəttin çəkilməsi paytaxta birbaşa generasiya mənbəyindən əlavə xəttin gətirilməsini təmin edərək etibarlılığı daha da artırıb. Belə ki, indi Mingəçevir və ya Səngəçaldakı elektrik stansiyalarından qidalana-raq şəhərə daxil olan yüksək gərginlikli xətlərdə hansısa problem yaranarsa, Şirvan şəhərindəki "Cənub" Elektrik Stansiyasından birbaşa çəkilən yeni xətt Ba-

kı və Abşeron yarmadasının enerji təchizatında xüsusi rol oynayacaq. Bundan əlavə, yeni xətt istismara verildiyinə görə şəhərə daxil olan digər yüksək gərginlikli xətləri açmaq və yükü digər xəttin üzərinə kəçirməklə şəhərə verilən enerjinin dayandırılmadan onla-rın üzərində təmir-bərpa işləri aparmaq mümkün ola-caq.

9 İyun Beynəlxalq Arxivçilər Günüdür

Müasir cəmiyyətin sosial-mədəni inkişafında arxivlərin rolu

Dövlət idarəçiliyində zəngin təcrübəli və siyasi uzaqqöhranlılı ilə müstəqil Azərbaycan dövlətinin uğurlu inkişaf strategiyasını müəyyənləşdirən ulu öndər Heydər Əliyev xalqımızın milli-mənəvi sərvəti olan mədəni irsin, tarixi yaddaşın qorunmasında arxivlərin rolunu və əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirmiş, onun dövlət idarəetmə sisteminin mühüm elementi hesab etmişdir. Həqiqətən də, bir xalqın kökünü, onun qurduğu dövlətin keçmişini, bu gününü və gələcəyini yalnız arxivlərə görmək, öyrənmək və tədqiq etmək mümkündür. Keçmişlə bu gün arasında həyatı bir körpü qurmaq, dövlətin keçmişindən gələcəyinə uzanan davamlılığını əks etdirmək, millətin varlığını hafizələrdə yaşatmaq kimi şərəfli missiyanın daşıyıcısı olan arxivlərin fəaliyyətinin düzgün təşkili və dəyərləndirilməsi tarixin bütün mərhələlərində dövrün tələbi olmuşdur. Arxivsiz tarix, tarixsiz elm, elmsiz inkişaf və tərəqqi yoxdur.

Arxiv tarixi keçmişimizlə bağlı həqiqətlərin öyrənilməsi və düzgün elmi nəticələrini əldə edilməsi üçün vacib olan qiymətli sənədlərin saxlandığı xəzinə, elmi-tarixi tədqiqatlar üçün mənbəşünaslıq bazası təşkil edən qiymətli mənbədir. Arxiv həm də hakimiyyətin gücünü təşkil edən bir təşkilat olmaqla, dövlətin və fərdlərin qanuni haqlarının, millətlərarası münasibətlərin qorunmasına və inkişafına xidmət edən orqandır. Arxivlər sosial, individual, kollektiv fəaliyyət sahələrində yaddaş üçün vacib əhəmiyyət daşıyır. Bu əhəmiyyət həm də arxivlərin sosial prosedurlərə təsir etmək imkanları ilə izah olunur. Şübhəsiz, arxivin sosial həyatdakı rolunun hansı tarixi dövrdə və yaxud hansı cəmiyyətdə (totalitar və yaxud demokratiya) mövcudluğundan asılı olaraq dəyişə bilər. Müasir dünyada tarixi keçmişlə bağlı və retrospektiv sənəd materiallarının toplanılıb saxlandığı institusional qurum kimi qəbul edilən arxivlərə əvvəllər yalnız müxtəlif hüquqi sənədlərin mühafizə olunduğu məkan kimi baxılmışdır. Əminliklə deyə bilərik ki, cəmiyyətin tərəqqisinə paralel olaraq, xüsusilə sosial fəaliyyətdə informasiya-kommunikasiya vasitələrindən geniş istifadə imkanları arxivlərin fəaliyyət mexanizminə və mahiyyətinə mənfi təsir edəcəkdir. Arxivlərin yaranması tarixinə nəzər saldıqda görürük ki, onların yaranması yazı mədəniyyətinə malik ilk dövrlərin yaranma tarixləri ilə eyni vaxta təsadüf edir. Yeni arxivlər institusional qurum olaraq, ilk dövrlərdə hakim təbəqənin hökmranlıqlarının gücləndirilməsi aləti kimi yaranmış, onların imtiyaz və hüquqlarının təsdiqi üçün istifadə olunmuşdur. Şübhəsiz, klassik dövlətlərdə arxivlər hakimiyyət üçün hökmranlıq aləti roluna malik olmasına baxmayaraq, müasir modernləşmiş və tərəqqiyə meyilli demokratik ölkələrdə arxivlər hakimiyyət üçün cəmiyyətin inkişaf dinamikasını müəyyən etməyə, onun həyat fəaliyyətinin təmin olunmasında tarixi yaddaş amilindən yeni keyfiyyətdə istifadə olunmasına xidmət edir. Belə qənaətə gəlmək olar ki, müasir texnologiyə tərəqqi şəraitində klassik cəmiyyətlərin modernləşmiş sənaye cəmiyyətlərinə çevrilməsi yeni idarəetmə modellərinin yaranmasına, ardıcıl olaraq cəmiyyət və insan üçün arxivin rolunun dəyişməsinə və istənilən sənədin yeni şəraitdə tarixi dəyər almasına səbəb ola bilər.

Keçmişlə bağlı biliyə malik olmaq hər bir hakimiyyət üçün vacibdir. Eyni zamanda istənilən hakimiyyətin məhsuldar və mütərəqqi inkişaf mexanizmini müəyyənləşdirilməsində funksionallaşmış biliyin xüsusi əhəmiyyəti vardır. Funksionallaşmış biliyin əldə olunması üçün arxivlərə müraciət olunmalıdır. Bütün cəmiyyətlərdə arxivlər bilik və mədəniyyət mənbələrinin əsas kimi çıxış edir, onlar mövcud olmadıqda beləliklə əldə etmək, nə mədəniyyəti inkişaf etdirmək, nə də hər hansı bir sistem normal fəaliyyətini təmin etmək mümkündür. Çünki sənədlər qismində müəyyən bir tarixi dövrə aid mədəniyyətin qorunması arxivlərin öhdəsinə düşür. Məhz tarixi keçmişimizlə, bu günümüzə bağlı informasiyanın daşıyıcısı olan sənədlər bu və ya digər formada cəmiyyətin iqtisadi, siyasi, sosial, elmi, təhsil səviyyəsi, dil mədəniyyəti, məna-vi-əxlaq dəyərləri barədə məlumatların əldə olunmasında əsas vasitədir. Sənədlər sistemi ənənələri formalaşdırır, dəyərləri sistemləşdirir, intellektual resursları, əxlaq normaları yaradır, cəmiyyətin mədəni inkişafını təmin edir. Cəmiyyətin sosial fəaliyyətinin məhsulu olaraq, sənədlər həm də ictimai münasibətlərin xarakterinə və formalaşmasına təsir edir, onu sürətləndirir və yaxud dayandırır.

Arxiv sənədinin sosial mahiyyəti həm də onun daşdığı funksiya ilə bilavasitə əlaqəlidir. Sənəddə əks olunmuş informasiya onun funksiyasını, məqsədli təyinatını müəyyən etməyə imkan verir. Nə qədər ki, sənəddə əks olunmuş informasiya müxtəlif sosial

kurulların, insanların talebatının ödenilmesine yönlendirilip, senedin fonksiyonallığı bir o kadar artır. Senedin fonksiyonunun mahiyetiyi ise onun hansı məqsədə çatmaq, tapşırığı həyata keçirmək, konkret qərarın icrası üçün nəzərdə tutulması ilə müəyyənləşdirilir. Sosial yaddaş funksiyasını daşımaqla arxiv sənədi həm də cəmiyyətin inkişafına maneə olan çoxsaylı problemlərin həlli-nə xidmət edir. Açıq və ya qapalı şəra-itədə mühafizə olunmasından asılı olma-yaaraq arxiv sənədi cəmiyyətin inkişaf strategiyasından, insanların artan telebatı və dəyişən həyat tərzindən asılı olaraq aktuallaşır. Müasir dövrdə hakimiyyətin idarəetmə mexanizmlərindən biri olaraq arxivlərin əhəmiyyəti təkcə retrospektiv sənədlərin toplanması, mühafizəsi və istifadəsi ilə bitmir, o həm də bilik, mədəniyyət və davranışın formalaşdırılmasında təsir imkanına malikdir. Cəmiyyətdə sosial institut ro-lunu oynayır, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşdırılmasında bilavasitə iştirak edir. Keçmişimizin hansı formada arxivləşdirilməsindən asılı olaraq bu günümüz və gələcəyimiz müəyyən olur-nur. Çünki insanın özünüdərkli onun ta-rixi yaddaşının mənimsənilməsi ilə baş- verir. Tarixi yaddaşın mənimsənilməsi isə insanın obyektiv həqiqətləri dərk et-məsinə və özünün inkişafına xidmət edir. Tarixi yaddaşın qorunduğu mek-an isə arxivdir.

Arxiv sisteminin sosial idarəetmədə aktiv iştirak edən dövlət strukturu olaraq cəmiyyətdəki rolu və əhəmiyyəti məsələsi həmişə dövlətin diqqət mərkəzində olmuş və obyektiv dəyərləndirilmişdir. Ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin öz çıxışlarında, elm adamları ilə görüşlərində tariximizin taleyüklü problemləri ilə bağlı irəliləşdiyi fikir və təşəbbüslər, çağırışlar xalqımızın tarixi irsinin qorunmasında fəal iştirak edən arxivlərin fəaliyyət və inkişaf istiqamətlərini müəyyənləşdirilməsində program xarakteri daşıyır. Görkəmli dövlət xadimi, akademik R.Mehdiyevin son dövrlərdə zəngin arxiv materialları, mühüm tarixi qaynaqlar və dərin elmi təhlillər əsasında qələmə aldığı və ictimai elmlərin inkişaf istiqamətlərini müəyyənləşdirən dərin məzmunlu monoqrafiyalarında irəli sürülən əsas nəzəri təzislərdən biri humanitar və ictimai elmlər sahələrində çalışan alimlərin və tədqiqatçıların, xüsusilə tarixçilərin öz elmi araşdırmaları zamanı təhlil və obyektiv təhqid metoduna əsaslanmaqla ən azı yüz illik tarixə malik mənbələri, qədim məxəzləri, arxiv sənədlərini araşdırılmasına çağırışdır. Bu çağırışa vətən tarixinin öyrənilməsi və tədqiqində arxiv sənədlərinə əsaslanmanın vacibliyi tədqiqatçıların diqqətinə xüsusi olaraq çatdırılır.

Ölkəmizdə bu sosial institutun yaradılması keçən əsrin əvvəllərinə təsadüf edir və Azərbaycan arxivçiləri 20 illik iddə arxiv quruculuğunun 10 illik yubileyini qeyd etməyə hazırlaşırlar. Dünnyada hər il 9 iyun - Beynəlxalq Arxivçilərin Günü kimi qeyd edilir. Həmin gün YUNESKO-nun nəzdində Beynəlxalq Arxiv Şurasının yaradılması tarixi ilə bağlı Baş Assambleyasının 2007-ci ilin noyabrında Kanadada keçirilən iclasında təsis edilmişdir. Bu gün təkcə arxiv sahəsində çalışanların peşə bayramı günü kimi deyil, həm də, sahəyə ilə bağlı qəbul edilən qərarların, nailiyyətlərin, problemlərin geniş ictimaiyyətə çatdırılması baxımından əhəmiyyətli və sahə üzrə aktual problemlərin birgə müzakirəsi üçün yeni platformaların yaradılmasına xidmət edir.

Qədim dövlətçilik tarixi olan bir ölkənin arxiv quruculuğunun 100 illik tarixə malik olması böyük qənaətdir. Lakin bunun dərin tarixi və siyasi səbəbləri vardır. Geosiyasi baxımdan əlverişli zonada yerləşən Azərbaycan ərazisi müxtəlif işğalçı dövlətlərin mübarizə meydanına çevrilmişdir. Vətənimizin tarixi, keçmişii ilə bağlı yaranan qiymətli arxiv sənədləri məhv edilmiş, yaxud da xarici işğalçılar tərəfindən talan edilmişdir. Dünyanın müxtəlif ölkələrinin arxiv və muzeylərində xalqımızın tarixi ilə bağlı saxlanılan qiymətli sənədlər buna əyani sübutdur.

Şərqdə ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti xalqımızın başına gətirilən müsibətlərin tarixi yaddaşla olan arxiv sənədlərinin toplanılması məqsədi ilə ilk addımları atmışdır. Bu məqsədlə Cümhuriyyətin Hökuməti Xarici İşlər Nazirliyinə 1919-cu il 13 oktyabr tarixli 59 nömrəli əmri ilə Nazirliyin tərkibində Xüsusi Komissiya yaradılmışdır. Qısa bir tarixi dövrdə fəaliyyət göstərən həmin Komissiya'nın fədakar ölkəvi imperiyyəyazı əsərləri dövründə özümüzün quberniyyaların və qəza idarələrində, canişinliklərində, xüsusi firma və ictimai təşkilatlarda yaranan sənədlərin toplanılması, sistemləşdirilməsi və arxeoqrafik cəhətdən işlənirlərək çap edilməsinə böyük əmək sərf etmiş, respublikamızda arxiv işi qın və arxeoqrafia elminin təməlinin qoyulması. Əfsuslar olsun ki, yaranmış tarixi şərait onlara başladığıqları şəərəfil işi başa çatdırmada və arxivin müstəqil dövlət təşkilatı kimi formalaşdırılmasına

“Arxiv işlərinə gerek çox ciddi fikir verək. Bir tərəfdən ona görə ki, bu, xalqımızın tarixini əks etdirən yeganə mənbədir. İkincisi də ona görə ki, tariximizi təhrif edənlərin qarşısını almaq üçün çox mühüm amildir”.

Heydər ƏLİYEV,
Ümummilli lider.

imkan verməmişdir.

Ölkəmizdə dövlət arxiv işinin əsası Azərbaycan İnqilab Komitəsinin 1920-ci il 6 dekabr tarixli "Vahid dövlət arxiv fondunun təşkil edilməsi və Xalq Maarif Komissarlığı yanında Mərkəzi Dövlət Arxivinin yaradılması haqqında" Dekretlə qoyulmuşdur (Dekretin ləyişəsi Azərbaycan İnqilab Komitəsinin 6 dekabr tarixli iclasında müzakirə olunaraq iclasın sədri N.Nərimanov tərəfindən təsdiq edilmiş və 15 dekabr tarixində "Kommunist" qəzetində dərc olunmuşdur). Həmin dekret Azərbaycanda əvvəllər mövcud olmuş və fəaliyyətə olan idarə, müəssisə və təşkilatların arxiv fondu sənədlərini vahid dövlət arxiv fondunun tərkibinə daxil edilməsinin və mühafizə üçün dövlət arxivinə təhvil verilməsinin hüquqi normalarını müəyyən edən ilk sənəd olmuşdur. 1921-ci ilin yanvarından fəaliyyətə başlayan Azərbaycan Mərkəzi Craiyə Komitəsi yanında Mərkəzi Dövlət Arxiv Cənubi Qafqazda ilk dövlət arxiv olmuşdur. 1925-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mərkəzi Dövlət Arxiv, 1928-ci ildən respublikamızın şəhər və rayonlarda arxiv büroları yaradılmaqla bu sahədəki fəaliyyətin respublika miqyasında təşkilı təmin edilmişdir.

1930-cu ildə Azərbaycan SSR Mərkəzi Arxiv İdarəsinin yaradılması və dövlət arxivləri şəbəkəsinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində görülən tədbirlər ölkəmizdə arxiv işinin inkişafında xüsusi əhəmiyyət kəsb etmişdir. Bu sahədəki fəaliyyətin əlaqələndirilməsi, dövlət nəzarətinin artırılması, sənədlərin toplanması, qaydaya salınması və istifadəsi sahəsində dövlət və idarə arxivləri tərəfindən görülən işlər ölkəmizdə arxiv ürücüluğünə sahəsində yeni nailiyyətlərin əldə olunmasına və milli tariximizin öyrənilməsinə özəvsiz mənbə olan zəngin sənəd bazasının formalaşdırılmasına xidmət etmişdir.

1960-70-ci illərdə ixtisaslaşmış arxivlər yaradılmışdı, yerlərdə Mərkəzi Dövlət Arxivinin filiallarının təşkil arxivlərin fəaliyyət dairəsinin genişlənməsinə, nəticə etibarilə dövlət mühafizəsinə qəbul edilən sənədlərin keyfiyyət kəmiyyət göstəricilərinin yaxşılaşmasına, sosial fəaliyyətin bütün sahələrində yaranan məzmunu elmi-tarixi və praktiki əhəmiyyətə malik sənədlərin dövlət arxivlərində kompleksləşdirilməsinə zəmin yaratmışdır. Həmin illərdə arxivlərin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində atılan addımlar nəticəsində Mərkəzi Dövlət Arxivləri üçün yeni inzibati bina tikilmiş, mühafizəanalara həcmi genişləndirilmiş, təchizatı yaxşılaşdırılmış, yeni yaradılan dövlət arxivlərinin filialları uyğunlaşdırılmış binalarla təmin edilmiş, arxiv işində çalışanların təhsil səviyyəsinin artırılması məqsədilə ltiitaf miqyaslı və yerli ali təhsil müəssisələrində arxivçi ixtisası üzrə kadrların hazırlanmasına başlanmışdır. Bunu da xatırladək ki, həmin illərdə Azərbaycanın arxiv fondu SSRİ dövlət arxiv fondunun tərkib hissəsi idi və onun üzərində mülkiyyət hüququ ltiitaf hökumətinə məxsus olmuşdur.

Azərbaycan yenidən müstəqillik əldə etdikdən sonra ölkəmizin arxivlərinə də mühafizə olunan sənəd sərvətinin üzərində mükküliyyət hüququ Azərbaycan dövlətinə keçdi və xalqımız mədəni-tarixi irsimizin ayrılmaz hissəsi olan sənədlərin tamhüquqlu sahibinə çevrildi. Müstəqillik illərində ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycanı qanun rəhbərli etməyə başlaması əl ölkənin bütün sahələrində dürgünlük aradan qaldırıldı, iqtisadiyyat, qarşılıqlı siyasətdə, sosial sahədə, dövlət orqanlarının fəaliyyətində əsaslı dönüş və inkişaf başladı. Məhz ümummilli liderin tapşırığı ilə dövlət idarəetmə sisteminin əsas atributlarından olan arxiv işinin tənzimlənməsi məqsədilə yeni qanunvericilik aktının hazırlanmasına start verildi. Uzun müddət arxiv sahəsində rəhbərlik etmiş, görkəmli tarixçi-arxivçi alim Ataxan Paşayev rəhbərliyi ilə gərgin və səmərəli iş aparılırdıqdan sonra hazırlanan "Milli arxiv fondu haqqında" Qanunun layihəsi Milli Məclisdə geniş müzakirələrdən sonra 1999-cu il iyunun 22-də Prezident Heydər Əliyev tərəfindən imzalandı. 1999-cu ilin iyul ayının 27-də ölkə Prezidentini "Milli arxiv fondu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Fərmanı ilə təsdiq olundu. Fərmandan Qanundan irəli gələn vəzifələrin icrası üçün Nazirlər Kabinetinin, digər icra strukturlarının qarşısına konkret vəzifələr qoyuldu. Qanun respublikamızda arxiv quruculuğunun gələcək istiqamətləri və dövrün tələblərinə uyğun inkişaf strategiyasını müəyyənləşdirdi. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti Qanundan irəli gələn vəzifələ-

rin icrası məqsədilə 2000-ci il 6 mart tarixli qərarı ilə bir sıra mühüm hüquq aktları təsdiq etdi. Həmin qanunvericilik aktları Milli arxiv fondunun formalaşdırılması, mühafizəsi, istifadəsi və arxivlərin fəaliyyəti ilə bağlı münasibətlərin tənzimlənməsi üçün hüquqi baza formalaşdırdı.

Şübhəsiz, "Milli arxiv fondu haqqında" Qanunun qəbul edilməsi respublikamızın dövlət arxivlərinə yeni sənədləri intensiv şəkildə cəmləşdirilməsi, onlardan sosial-iqtisadi, elmi, mədəni məqsədlər üçün istifadə işinə geniş imkanlar yaradır. Bununla belə, həmin illərdə dövlət arxivlərinin maddi-texniki təchizatının yaxşılaşdırılmasına, arxiv binalarının yenidən qurulmasına ciddi ehtiyac duyulurdu. Ümummilli lider Heydər Əliyevin 2002-ci il 2 dekabr tarixində imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında arxiv işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" Fərmanın bu sahədə mövcud olan problemləri aradan qaldırılmasında xüsusi əhəmiyyəti oldu. Fərmanda arxiv sənədlərinin dövlət hətəkimiyəti orqanlarının, idarə və müəssisələrin informasiyaya olan tələbatının ödənilməsində, respublikamızın və xarici ölkələrin alimləri tərəfindən elmi tədqiqatların aparılmasında, monoqrafiya və dərsliklərin yazılmasında, radio, televiziya verilişlərinin hazırlanmasında, yerli və xarici ölkə vətəndaşlarının sosial hüquqlarının təmin edilməsində müstəsna əhəmiyyəti bir daha vurğulandı. Eyni zamanda arxiv xidmətinin statusu və strukturunun yenidən qurulmasının və maddi-texniki təchizatının müasir standartlara uyğun modernləşdirilməsinin vacib olduğu qeyd edildi.

“Azərbaycan Respublikasında arxiv işinin təkmilləşdirilməsi haqqında” Fərmanının ölkəmizdə dövlət arxiv xidmətinin statusu və strukturunun müstəqil Azərbaycan Respublikasında gedən dövlət quruculuğu işinin tələblərinə uyğunlaşdırılmasında, habelə dövlət arxiv xidməti təşkilatlarının fəaliyyətlərinin yenidən qurulmasında müstəsna əhəmiyyəti oldu. Həmin Fərmanla Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetininə Baş Arxiv İdarəsinin bazasını da mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı hüquqi statusunda Azərbaycan Respublikasının Milli Arxiv İdarəsi yaradıldı. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 27 sentyabr tarixli 934 nömrəli Fərmanı ilə “Azərbaycan Respublikasının Milli Arxiv İdarəsi haqqında” Qəsnamə təsdiq edildi. Qəsnamədə Milli Arxiv İdarəsinin vəzifələri, funksiyaları, səlahiyyətləri müəyyən edilib, dövlətin arxiv siyasətinin formalaşdırılması və həyata keçirilməsində Milli Arxiv İdarəsinin iştirakı məsələləri əks olunmuşdur.

Azerbaycan Respublikası Nazirli
Kabinetinin 2004-cü il 16 fevral tarixli
Qərarı ilə "Arxiv xidməti təşkilatlarının
maddi-texniki təchizatının yaxşılaşdırıl-
ması, arxiv xidmətinin lazımı binaların
təmin olunması, mövcud arxiv binaların
rında təmir və bərpa işlərinin aparılma-
sı, arxiv işçilərinin sosial vəziyyətinin
yaxşılaşdırılması üzrə Program" təsdiqlən-
di. Dövlət arxivləri üçün istifadəyə
verilən yeni binanın açılışında ulu öm-
dərin siyasi varisi və layiqli davamçısı
möhürəm Prezident cənab İlham Əliyev
iştirakı baş sahənin dövlətin daimi
diqqətinə olmasını bir daha sübut et-
di. Gəncə və Şəki kimi tarixi şəhərləri
mizdə yeni arxiv binalarının tikilməsi
həmin şəhərlərin və onların əhatəsində
olan 10 rayonun arxiv fondu sənədləri
nin etibarlı mühafizəsinə sərəit verən

Bu gün respublikamızda 6 dövlət arxiv, 25 arxiv (şəhər) dövlət arxivini fəallıyət göstərir. Dövlət arxivlərində yüz milyonlarla qiymətli sənəd mühafizə olunur. Arxivlərin qarşısında duran vəzifələrindən məzmunla da keyfiyyətdən dəyişilmədir. İndi dövlət arxivləri milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına, ictimai fikrin, milli şüurun, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasına, mədəniyyətin tərəqqisinə, hüquqi dövlət quruculuğına böyük töhfələr verən sosial institutlara, peşəkar kadrları olan elmi-tədqiqat təşkilatlarına çevrilmişdir. Bu gün dövlət arxivlərinin böyük hissəsi sənədlərin saxlanılmasına, özünə zəruri şəraitə malik binalarda yerləşir, elmi-tədqiqat xarakterli materialları hazırlayır, arxiv sənədlərindən istifadə min, mədəniyyətin, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin inkişafında geniş istifadə edilir. Arxivlər vətəndaşların sosial hüquqlarının müdafiəsini təmin edərək idarəçilik qərarlarının qəbul edilməsində özünə zəruri retrospektiv məlumatları dövlət orqanlarına ötürür, cəmiyyətin sənədlər əsasında maarifləndirilməsinə, ictimai həyatda aparılan tədbirlərlə yanaşı, vətəndaşların hüquqlarının müdafiəsinə, hüquqi dövlət quruculuğuna böyük töhfələr verən sosial institutlara, peşəkar kadrları olan elmi-tədqiqat təşkilatlarına çevrilmişdir. Bu gün dövlət arxivlərinin böyük hissəsi sənədlərin saxlanılmasına, özünə zəruri şəraitə malik binalarda yerləşir, elmi-tədqiqat xarakterli materialları hazırlayır, arxiv sənədlərindən istifadə min, mədəniyyətin, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin inkişafında geniş istifadə edilir. Arxivlər vətəndaşların sosial hüquqlarının müdafiəsini təmin edərək idarəçilik qərarlarının qəbul edilməsində özünə zəruri retrospektiv məlumatları dövlət orqanlarına ötürür, cəmiyyətin sənədlər əsasında maarifləndirilməsinə, ictimai həyatda aparılan tədbirlərlə yanaşı, vətəndaşların hüquqlarının müdafiəsinə, hüquqi dövlət quruculuğuna böyük töhfələr verən sosial institutlara, peşəkar kadrları olan elmi-tədqiqat təşkilatlarına çevrilmişdir.

hafizəsini təmin etməklə zəngin informasiya resurslarını formalasdırır.

Dövlət arxiv xidməti təşkilatları mədəni tariximizdə daşıyıcısı olan Milli Arxiv Fondu sənədlərini etibarlı mühafizəsinə həyata keçirir. Milli Arxiv Fonduna xalqımızın maddi və mənəvi həyatının əks etdirən, tarixi, elmi, iqtisadi, siyasi, sosial və mədəni dəyərli olan, Azərbaycan xalqının mədəni irsinin ayrılmasından hissəsi hesab edilən sənədlərin toplanmasıdır. Ötən illərdə cəmiyyətin sosial-iqtisadi və siyasi sistemində baş verən dəyişikliklər, şübhəsiz Milli Arxiv Fonduna sənədlərinin kəmiyyət və keyfiyyət xarakteristikasında əsaslı dəyişikliklərə səbəb olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının konstitusiyaya quruluşunun dəyişməsi, iqtisadi islahatlarla bağlı müəssisələrin mülkiyyət formasının dəyişməsi, yenilərin yaranması, bir qisminin ləğv olunması Milli Arxiv Fonduna daxil olan sənədlərin kəmiyyət baxımından həcmnin artmasına səbəb olduğu kimi, həm də onun məzmun təsirli və keyfiyyətin yaxşılaşmasına etibarlı tövqünə gətirilmişdir. Hazırda dövlət arxivlərində mühafizə olunan Milli Arxiv Fonduna sənədlərinin strukturunda idarəçilik sənədlərinin həcmi təxminən 75% təşkil edir, qalan 25%-i isə elmi-texniki, şəxsi mənşəli, kino, foto və fonosənədlərdir. Başqa sözlə, Milli Arxiv Fonduna sənədlərinin tərkibinin əsas hissəsini idarəetmə prosesində yaranan sənədlər formalaşır. Bu növ sənədlərin tarixi-ictimai əhəmiyyəti həm də onların sosial həyatdakı fakt və hadisələri tam və dolğun əks etdirməsi ilə ölçülür. Dövlət arxivləri cəmiyyətin inkişaf dinamikasının çoxşaxəli və konsentrasiyalaşmış şəkildə idarəçilik sənədlərinə əks olunmasına nəzərə alaraq onların daimi dövlət mühafizəsinə qəbuluna xüsusi diqqət verir. İdarəçilik sənədlərinin tərkibinə cəmiyyətin inkişafına yönələn, ona nail olmasını təmin edən, əldə olunmuş nailiyyətlərin ucdotunu aparan, yeni vəzifələri müəyyən edən, iqtisadi, siyasi, hüquqi, mədəni münasibətlər sistemini formalaşdırən sənədlər kompleksinə daxil edilir. Təşkilati-hüquqi formasından və informasiyanın verilməsi üsulundan, daşıyıcının növündən asılı olmayaraq hüquqi şəxslərin fəaliyyəti nəticəsində yaranan sənədlər onun sənəd fondunu formalaşdırır. Lakin Milli Arxiv Fondunun tərkibinə idarəetmə prosesində yaranan bütün növ sənədlər deyil, onun arxiv fonduna aid olan elmi, tarixi və praktiki əhəmiyyətə malik olan hissəsi daxil edilir.

İdarə və təşkilatların arxiv fondu sə-nədləri Milli Arxiv Fondunun formalaşdırılmasında əsas mənbə rolunu oynayıb. Bu baxımdan Milli Arxiv Fondu dövlətin digər informasiya resurslarından (statistik, hüquqi, əmlak) universallığı ilə seçilir, informasiyanın zənginliyi və əhatə dairəsinin genişliyi ilə daha da aktuallaşır. Dövlətin bu zəngin informasiya resursunun mühafizəsi kimi şə-rəflı və məsuliyyətli iş dövlət arxivləri həyata keçirilir. Dövlət arxivləri ilə yanaşı, Milli Arxiv Fondu səndələrinin bir hissəsini kitabxanalar, muzeylər, ölkə-mizin güc strukturları, xarici siyasət üz-rə formalaşmış təşkilatlar, eləcə də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası-nı müayinə etdiyi elmi-tədqiqat müt-əssisləri də mühafizə edir.

Azərbaycan dövlət arxivləri hər il Azərbaycan yeni arxiv fondu, yüz minlərlə kağız, foto, kino, fono sənədi daimi dövlət müəhifəzinası qəbul edir, onların dövlət qeydiyyatını, elmi təsvirini aparır, elmi-tarixi və əməli əhəmiyyətini müəyyən edərək Milli Arxiv Fonduna daxil edir. Hazırda respublikamızın dövlət arxiv xidməti təşkilatlarında 300 illik tarixi dövrü əhatə edən 16 mindən artıq arxiv fondu, 4 milyona yaxın saxlama vahidi, 700 mindən çox foto kağız əsaslı, 450 mindən çox kino-foto-fonon sənəd, 42583 qap məhsulu kitab, 20444 elmi jurnal, 10442 cild qəzet müəhifəz olunur. Bu sənədlər ölkəmizdə ictimai və humanitar elmlərin inkişafı, o cümlədən iqtisadiyyatın digər sahələrinin tərəqqisi üçün qiymətli xəzinədir. Həmin sənədlərin tərkibində vətən tarixinin ilkin mənbələr əsasında öyrənilməsinə müstəsna əhəmiyyət kəsb edə biləcək minlərlə fond və yüz minlərlə sənəd vardır. Xanlıq dövründə verilmiş fərmanlar, XIX əsrin əvvəllərində Rusiya imperiyasının yerli dövlət idarələrinə yaranan Azərbaycanın siyasi, iqtisadi, mədəni, həyatın bəhs edən sənədlər, tarixi "Gülüstan", "Türkmençay" müqavilələrinin nüsxələri, təhsil, səhiyyə sahələrinin aparılan işlər, neft sənayesi, şəhərsalma, faydalı qazıntı məhsullarının kəşfi, milli zəminə baş vermiş münaqişələr, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Hökumətinin, parlamentin, ayrı-ayrı nazirliklərin fəaliyyətinə dair qiymətli sənədlər, deportasiya, soyqırım tarixləri ilə bağlı komissiyaların sənədləri, Azərbaycan dövlət quruculuğu, kollektivləşdirmə

açılış mərasimlərində, xarici ölkələrə səfərlərində, müxtəlif dövlətlərin rəhbərləri, diplomatik korpusların nümayəndələri ilə görüşlərində və digər tədbirlərdə lentə alınmış kino-foto-fono səndədlər, o cümlədən görkəmli dövlət, elm, mədəniyyət, incəsənət xadimlərinin yüzlərlə şəxsi fondları daxildir.

Bu sənədlər heç bir məhdudiyyət qoyulmadan həm arxiv eməkdaşları, həm də alimlər, tədqiqatçılar tərəfindən istifadə olunur. Sənədlərdən, əsasən, Azərbaycanın dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsi, cəmiyyətin informasiyaya olan tələbatının təmin olunması, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşdırılması, əhalinin qanuni maraq və hüquqlarının təmin edilməsi, habelə elm, mədəniyyətin inkişafı, təbiiat-təsviqat, maarifçilik məqsədləri üçün istifadə edilir. Arxiv eməkdaşlarımız sənədlərdən istifadə etmək cəmiyyəti üçün aktual olan mövzular üzrə sənəd topluları, məcmuələr hazırlayır, dövi mətbuatda, KİV-lərdə məqalə və materiallar çap etdirir. Müstəqillik illərində bu sahədə görülmüş işlərin həcmi xeyli artmış, arxivlərdə məxfi qırıqla saxlanılan və istifadəyə qapalı olan sənədlərin açıq istifadəsinə şərait yaradılmışdır. Nəticədə xalqımızın keçmiş ilə bağlı arxiv sənədlərindən istifadə olunmaqla yeni sənəd məcmuələri, toplular hazırlanmış, elmi monoqrafiyalar, kitablar yazılmış, elmi dövriyyəyə yüzrlərlə yeni sənəd gətirilmişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə fəaliyyət göstərmiş dövlət hakimiyyəti orqanlarının sənədləri arasında "Azərbaycan Demokratik Respublikası Parlamentinin iclas protokolları", "Azərbaycan Demokratik Respublikasının qanunvericilik aktları", "Azərbaycan Demokratik Respublikasının ordusu", "Azərbaycan Demokratik Respublikasının xarici siyasəti", "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti. Təhsil siyasəti (1918-1920)", həmçinin "Zaqafqaziya Seyminin müsəlman fraksiyası və Milli Şuranın iclas protokolları", "Molla Nəsrəddin" jurnalının nəşri tarixindən", "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin ilk sədri Fətəli xan Xoyski (həyat və fəaliyyətinə aid sənədlər)" və sair məvzularda sənədlər toplusu, "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurucuları" kitabı çap olunmuş, deportasiya, soyqırım ilə bağlı elmi məcmuələr nəşr edilmişdir. Ulu öndər Heydər Əliyevin fəaliyyətini əks etdirən minlərlə fotosənədin elektron toplusu yaradılmış, Ələmkizin tarixini və keçdiyi inkişaf yolunu əks etdirən sənədi filmləri, radio-təlevisiiza verilişlərinin, sərgilərin hazırlanmasında on minlərlə kino-fotono sənəddən istifadə edilmişdir.

Dövlət arxivləri hər il on minlərlə Azərbaycan və xarici ölkə vətəndaşlarından daxil olan sosial-hüquq xarakterli sorğuları icra etmək üçün onların qanuni hüquq və maraqlarının təmin olunmasında iştirak edir, əhalinin keçmişlə bağlı informasiyaya olan tələbatını ödəyirlər. Hazırda dövlət arxivlərində dövlət orqanlarına, tədqiqatçılara, vətəndaşlara göstərilən arxiv imkanlarının müasir texnologiyaların imkandan istifadə olunmaqla həyata keçirilməsi üçün tədbirlər görülür. Milli Arxiv Fondu sənədlərinin vahid elektron məlumat bazası yaradılır, elektron arxiv məlumat sistemi, elektron uçot və hesabatlılıq təmin edilir, sahə ilə əlaqəli innovativ layihələrin tətbiqi stimullaşdırılır. Qeyd olunan tədbirlər Milli Arxiv Fondu sənədlərinin dövlət uçot və hesabatı, informasiya-axtarışı və inzibati-idarəetmə sisteminin səmərəliliyinin artırılmasına, bu sahədə şəffaflığa və vətəndaş məmnunluğuna nail olmasına xidmət edəcəkdir.

Bu gün dünya xalqları və mədəniyyətlərinin bir-birinə daha da yaxınlaşdığı bir vaxtda xalqımızın maddi və mənəvi dəyərlərinin xəzinəsi olan arxivlərimizin öhdəsinə çox mühüm vəzifələr düşür. Dövlət arxivləri müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının nailiyyətlərindən istifadə etməklə xalqın milli-mənəvi dəyərlərini özündə ehtiva edən, dövlət və cəmiyyət üçün əhəmiyyətli olan bütün sənədlərin nesillərdən-nesillərə ötürülməsini təmin etməli, onları etibarlı qorumaqlı, dövlətin qüdrətlənməsi və cəmiyyətin inkişafı naminə bu sənəd məlumatlandırıcı geniş istifadə olunmasını təmin etməlidirlər.

Dövlətin milli maraqlarının müdafiəsində, humanitar elmlərin inkişafında, xalqın retrospektiv informasiyaya olan tələbatının və Milli Arxiv Fonduna sənədlərin əlçatanlığını təmin edilməsində öz rolunu dərinlənən anlayın Azərbaycan arxiv xidməti əməkdaşları cəmiyyətin sosial həyatında daha aktiv iştirak etməklə qarşıya qoyulmuş vəzifələrini layiqli şəkildə yerinə yetirilməsinə çalışacaq və dövlətin onlara yerli etimadını öz layiqli əməkləri ilə doğrultacaqlar.

Əsgər RƏSULOV,
Azərbaycan Respublikası
Milli Arxiv İdarəsinin rəisi,
filologiya elmləri doktoru, professor,
Həsən HƏSƏNOV,
idarənin rəis müavini.

Beyləqanda su təssərrüfatı və meliorasiya işçilərinin peşə bayramı

Su təssərrüfatı və meliorasiya işçilərinin peşə bayramı münasibətilə Beyləqan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Ağayev, hüquq-mühafizə orqanlarının, rayonun Su Təsərrüfatı və Meliorasiya idarələrinin rəhbərləri tərəfindən ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət olundu. Abidə önünə gül dəstələri qoyularaq, xatirəsi dərin ehtiramla yad edildi.

Sonra tədbir Heydər Əliyev Mərkəzində davam etdirildi.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Beyləqan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Asif Ağayev su təssərrüfatı və meliorasiya işçilərinin peşə bayramı münasibətilə təbrik edərək qeyd etdi ki, Azərbaycanda əhalinin içməli su ilə təminatı daim diqqət mərkəzində olmuşdur. XX əsrin əvvəllərində xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin dəstəyi ilə Şollar su kəmərinin tikintisi ilə başlayan layihələr sonrakı dövrlərdə də davam etdirilmişdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin respublika rəhbərliyinə gəlişindən sonra su təssərrüfatı sahəsində ciddi dönüş yaranmış, problemlərin həlli istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ölkənin milli iqtisadiyyatının, xüsusilə kənd təsərrüfatının inkişafında əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatının həllində mühüm rol oynayır. Məlumdur ki, ölkəmizdə su təsərrüfatının inkişafı, bu sahədə aparılan islahatlar, böyük quruculuq işləri və perspektiv proqramların qəbul edilməsi, dünya siyasətinin tanınmış

lideri, müdrik və uzaqgörən siyasətçinin, Azərbaycan xalqının xilaskarı ümummilli lider Heydər Əliyevin yolunmaz fəaliyyətinin bəhrəsi olmuşdur.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev ideyalarının Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində digər sahələrdə olduğu kimi, su təsərrüfatı sektorunda da böyük uğurlar qazanılmışdır. Əhalinin su təchizatı xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşdırılması üçün genişmiqyaslı işlər görülmüş, təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Tədbirdə çıxış edən Beyləqan Subartezian Quyuları

İstismarı İdarəsinin rəisi Məhəbbət Heydərov, rayon Suvarma sistemləri İdarəsinin rəisi Azim Kərimov, rayon Meliorasiya idarəsinin rəisi Nadir Əliyev rayonda görülməli işlərdən məlumat verərək, su təsərrüfatı sahəsində əldə edilmiş uğurlardan söz açdılar.

Tədbirin sonunda Su təsərrüfatı və Meliorasiya sahəsində çalışan və nümunəvi fəaliyyətləri ilə seçilən bir qrup Su təsərrüfatı və Meliorasiya işçisi peşə bayramı münasibətilə rayon icra hakimiyyətinin Fəxri Fərmanı ilə təltif edildilər.

Ərəstun ABDULOV, "Respublika".

Samuxda taxıl biçini uğurla davam etdirilir

Ölkə iqtisadiyyatının bütün sahələrində, o cümlədən aqrar sahədə əldə edilən uğurlar və yüksək nəticələr Azərbaycanda dinamika inkişafın göstəricisidir. Bu tərəqqi və rifah işə əhalinin maddi durumunun əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşması aparılan məqsədyönlü dövlət siyasətinin bəhrəsidir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, "Azərbaycanın dövlət siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı durur". Bəli, bu gün öz şərəfli əməyi ilə ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinə misilsiz töhfələr verən və əhalinin davamlı surətdə ərzaqla təmin olunması missiyanı üzərinə götürən kənd əməkçiləri və fermerlər də dövlətin xüsusi diqqət və qayğısı ilə himayə olunub. Bu diqqət və qayğıdan bəhrələnən kənd təsərrüfatı işçiləri gecə-gündüz tarlalarda olur, min bir əziyyətlə ekip-becərdiyi hazır məhsulu vaxtında və keyfiyyətlə təhvil vermək əzmindədirlər.

Tarixən böyük əkinçilik ənənələrinə malik qabaqcıl aqrar rayonu Samuxda bütün kəndlərdə taxıl biçini uğurla davam etməkdədir. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ali Qocayev vaxtaşırı sahələrdə olur, sakinlərə və fermerlərə dəstək olur. Məhz bunun nəticəsidir ki, ləngimə, dayanma hallarına

bulnlardan da 110 hektarı buğda və 220 hektarı isə arpadır. Kənd əhalisinin əsas məşğuliyyəti əkinçilik və maldarlıq olduğundan bu kənddə təsərrüfat ənənələri çox inkişaf etmişdir. Bir neçə gün bundan qabaq başlayan biçində artıq 113 hektar arpa sahəsi biçilmişdir. Məhsuldarlıq isə orta hesabla 36 sentnerdən artıqdır.

Burunqovaq kənd əhalisi ilə görüşən Samux Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Ali Qocayev zəmilərdə olmuş, biçinin gedişi ilə maraqlanmış, sakinlərə təsərrüfat işlərində uğurlar arzulayaraq qulluq etdikləri əkin sahələrinə baxdıqdan sonra bol məhsul götürəcəklərinə inandığını tam əminliklə bildirmişdir.

Kənd sakinləri adından çıxış edən Qəndab Aliyeva ölkədə sərbəst təsərrüfat fəaliyyəti göstərmək üçün yaranmış müntib şəraitə görə ölkə rəhbərinə öz minnətdarlığını bildirmişdir.

Zabit XƏLİLOV, "Respublika".

Goranboy Aqroparkında bol taxıl məhsulu

Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin son illər ərzində bütün sahələrdə olduğu kimi, aqrar islahatların da uğurla reallaşdırılması nəticəsində yüksək əlavə dəyər yaradan ənənəvi sahələrin inkişafı sürətlənib. Taxılçılıq, pambıqçılıq, tütünçülük, çəltikçilik, baramaçılıq, qayçılıq, üzümçülük və sitrus meyvəçiliyi ilə bağlı qəbul olunmuş Dövlət proqramlarının icrası uğurla davam etdirilib. Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının artırılmasına və çeşidinin genişləndirilməsinə müxtəlif dövlət dəstəyi, müasir texnologiyalardan istifadə olunması ilə bağlı məqsədyönlü tədbirlər reallaşdırılıb.

Aqrar sahədə sistemli şəkildə həyata keçirilən islahatlar və göstərilən dövlət dəstəyi nəticəsində istehsal göstəriciləri də davamlı olaraq yüksəlib. Bu nəticələr daxili bazarda yerli istehsal hesabına təklifin artmasına, ödənişmənin səviyyəsinin yüksəlməsinə, fermerlərin gəlir əldə etmək imkanlarının yaxşılaşmasına şərait yaratmaqla bərabər, qeyri-neft ixracının artırılmasına mühüm töhfə verib. Dövlət başçısının dəyərli tövsiyələrinə uyğun olaraq, hazırda ölkədə aqrar islahatlar aqroparklara, fermerlərə və kəndliyə yaxınlıq, səmərəli idarəçilik və innovasi-

yaların təbii prinsiplərinə əsaslanımla reallaşdırılır. Rəqəbatqabiliyyətliliyin və ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsində məhsuldarlığın artırılmasına xüsusi önəm verilir.

Qabaqcıl aqrar rayonlardan olan Goranboyda bütün sahələrdə olduqca qızğın işlər gedir. Yaradılan müntib şərait zəhmətkeşləri daha da ruhlandırır, yeni-yeni uğurlara sövq edir.

Goranboy Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Məhərrəm Quliyev qeyri-neft sektoru olan, rayonda aqrar sahənin daha da inkişaf etdirilməsi üçün sahələrdə olur, fermerlərlə, sakinlərlə görüşür və tövsiyələrini verir. Ötən gün aqrar sahənin aidiyyəti müəssisə rəhbərləri, Goranboy Aqroparkın rəhbərləri və müte-xəssislərlə birlikdə Aqroparkın ərazisində mövcud

taxıl sahələrinə baxış keçirdi. Cari ilin məhsulu toxumluq buğda, 679 hektar isə arpa yetişdirilmişdir. Taxıl sahələrində sonuncu suvarma işləri aparılır, sahələrdə buğda mum yetişməli fəzasındadır, arpa sahələri isə artıq yetişmişdir. Baxış keçirilən sahələrdə mütəxəssislərin rəyinə əsasən bol məhsul götürülməsi gözlənilir. Belə ki, yüksək və sabit məhsul əldə etmək üçün əkin sahələrində aqrotexniki becərmə qaydalarına ardıcıl və düzgün əməl olunmuş, becərmələr, əlaq otlarına və zərərvericilərə qarşı kimyəvi mübarizə tədbirləri vaxtında aparılmış, tələbatı uyğun optimal müddət də mineral gübrə və suvarma suyu ilə təmin edilmiş, məhsuldarlığı artırmaq məqsədi ilə bütün müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir. Aqroparkda yetişdirilmiş taxıl sahəsinin biçilməsi üçün 2 ədəd "John Deere" markalı kombaynlar tam hazır vəziyyətdədir. Taxılın anbarlara daşınması ilə bağlı kifayət qədər texnika mövcuddur. Taxılın saxlanılacaq 18 min tonluq anbar kompleksi təmizlənməmiş, dezinfeksiya edilmişdir. Yaradılan şəraitə və göstərilən aqrotexniki qulluğa görə tam əminliklə demək olar ki, bol məhsul vaxtında yığılıb tedarük ediləcəkdir.

Z.CƏMŞİDOĞLU, "Respublika".

Ağstafada quruculuq işləri geniş vüsət almışdır

Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı müvafiq sərəncamlara əsasən ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi, irimiqyaslı infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi paytaxt Bakı ilə yanaşı bölgələrdə də uğurla icra edilir. Respublikanın qərb bölgəsində yerləşən Ağstafa rayonunda hazırda kənd təsərrüfatı və sənaye məhsullarının istehsalı geniş vüsət almışdır. Rayonda quruculuq-abadlıq işlərinin qızğın çağıdır. Sakinlərin rahat gediş-gəlişi üçün yolların yenidən qurulması işləri davam etdirilir. Ağstafa şəhərinin Şıxəli Qurbanov və Müslüm Maqomayev küçələrində asfalt salınması davam etdirilir.

Şəhərin M.Resulzadə küçəsinin genişləndirilməsi, dekorativ hasarların hövrələməsi və səkilərin quraşdırılması həyata keçirilir. Gəncə-Qazax avtomobil yolu ilə Heydər Əliyev prospektinin kəsişdiyi hərəkəti tənzimləyən dairə yenidən müasir standartlara uyğun olaraq qurulur. Eyni zamanda, Gəncə-Qazax avtomobil yolunun Ağstafa şəhərindən keçən hissəsində piyadalar üçün səki quraşdırılır. Əhalinin asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri üçün park və istirahət sahələri də genişmiqyaslı quruculuq və abadlıq işləri həyata keçirilir. Ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan istirahət parkında fəvvarələr əsaslı təmir olunur, dekorativ ağaclar və qazonlar əkilir. Bundan başqa vağzalyanı parkda da əsaslı təmir işləri həyata keçirilir. Yaxın zamanlarda şəhərdə çoxmənzillilik binalarının təmiri və

Ağstafa Taxıl və Un Məmulatları İstehsalı Kombinatı 3 zavoddan ibarət olaraq. Bunlar "Toxumluq taxıl emalı", "Taxıl emalı və un istehsalı" və "Çörək və yarımfabrikatlar istehsalı" zavodlarıdır.

Layihə çərçivəsində saatda 1,0 ton istehsal gücü olan çörək və yarımfabrikat zavodu 30,0 min tonluq taxıl, 2,0 min tonluq rezervuarları, mədəniyyət mərkəzi, 300 yerlik konfrans zalı, hazır məhsul anbarı, ikimətbəli Fast-food işə obyekt, 140 yerlik yeraltı avtomobil dayanacağı, yem anbarı yaradılıb. Ümumi sahəsi 2,0 min kvadratmetr olan Fas-food işə obyektində kompleksin istehsal etdiyi çörək, un və qənnadı məhsulları təqdim ediləcək.

malından bəzək və mozaika daşlarının istehsalı müəssisələri, eləcə də üzvi turşuların istehsalı qurğusu, günəş enerjisi ilə dolan batareyaların istehsalı sahəsi və bioorqanik kənd təsərrüfatı məhsulları yetişdirilən istixana kompleksi fəaliyyət göstərir. Sənaye parkının layihəsinə uyğun istehsal gücü sutkada 500 kvadratmetr olan EKO KERAMIT zavodunun tikintisi başa çatmışdır. Hazırda müəssisənin istehsal etdiyi müxtəlif növ məhsulların satışı həyata keçirilir.

EKO KERAMIT zavodunun ümumi dəyəri 3 milyon manatdan artıq olan layihəsi 6,10 hektar ərazidə 1 mərtəbəli olmaqla inşa edilib və hazırda müasir standartlara cavab verən avadanlıqların yerləşdirilməsi prosesi davam edir. İstehsal gücü 1700 kvadratmetrə 20 min

həyətlərin asfaltlanması işinə start verilecəkdir.

Ağstafada rayon iqtisadiyyatının əsasını təşkil edən aqrar sahənin inkişafına xüsusi diqqət yetirilir. Rayonda ixracönmüli məhsulların istehsalında dinamik artım müşahidə olunur. Fermerlərə yaradılan müntib şərait, dövlət tərəfindən verilən subsidiyalar və kənd təsərrüfatı texnikalının təminatı aqrar sahənin sürətlə inkişafına zəmin yaradır. Rayon ərazisində 21504 ha əkinəyayarıtlı torpaq sahəsi vardır. Bunun 18274 hektarı suvarılan əkin sahəsidir. Cari ilin məhsulu üçün 10360 ha sahədə taxıl bitkisi əkilmişdir. 4379 ha sahədə digər kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkinə aparılmışdır. Əkin-biçinin optimal müddətdə həyata keçirilməsi üçün rayonda fəaliyyət göstərən "Ağstafa Aqroservis" MMC-nin 67 ədəd və "Aqrolizinq" ASC-nin Ağstafa Aqroservis xidmətinin 72 ədəd müxtəlif növ müasir kənd təsərrüfatı texnikasından istifadə olunmuşdur. Bu da rayonda məhsuldarlığın artmasına stimül vermişdir. Yüksək məhsuldarlığın əldə olunması birbaşa suvarma suyunun asılıdır. Ağstafaçay Hidroqovşağ İstismar İdarəsinin balansında olan su anbarının həcmi 120 milyon kubmetrdir. Hazırda dəryaçada 61 milyon kubmetr suvarma suyu mövcuddur. İdarə tərəfindən cari ildə 6 ədəd hidrotexniki qurğu, 3 ədəd hidro-post, 1 ədəd sel ötürən, 2 ədəd suayırıcı qurğu, eləcə də kanallarda lildən və kol-kosdan təmizləmə və başqa işlər aparılmışdır. Ağstafa Suvarma Sistemləri İdarəsi də öz üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirmiş, mənbələrdən götürülən suvarma suyu itkisiz olaraq əkin sahələrinə çatdırılmış, 3695 ha ərazi suvarılmışdır. İdarə tərəfindən R-3 kanalı əsaslı təmir olunmuş, 7 ədəd hidrotexniki, 2 ədəd hidropost, 1 ədəd nasos stansiyası təmir olunmuş və 1,5 km kanalda cari təmir işləri aparılmışdır. Rayonda yeyinti və sənaye məhsulların istehsalı üçün müasir standartlara cavab verən müəssisələr yaradılır ki, bu da ölkədə ərzaq təhlükəsizliyinin təminatı ilə yanaşı insanların işlə təminatında da mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Rayonda "Ağstafa Aqroservis" MMC-nin ikinci layihəsi olan Ağstafa Taxıl və Un Məmulatları İstehsalı Kombinatının tikintisi işlərinə 2015-ci ilin martından başlanılıb.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalı sahəsində Almaniyanın qabaqcıl şirkətlərinin İxracat krediti Şığorta agentliyinin (Fuler Hermes), "Landesbank Baden-Wuerttemberg" dəstəyi ilə "Ağstafa Aqroservis"ın II mərhələsinə təşkil edən Ağstafa taxıl və un məmulatları kombinatının tikintisinə 39,0 milyon avro vəsait ayrılıb.

Bu layihəyə 6,0 min ha torpaq sahəsini əhatə edən taxılçılıq təsərrüfatı, 30,0 min ton saxlama gücü olan taxıl anbarı, ümumi sahəsi 4048 kvadratmetr olan toxum emalı müəssisəsi, istehsal gücü saatda 5,0 ton olan taxıl emalı və un zavodu, istehsal gücü saatda 5,0 ton olan çörək və çörək məmulatları zavodu, marketinq, satış və eyni zamanda 200 nəfər xidmət edən "Fas-food" işə xidməti sistemi və özündə istehsal və emal sahələrini birləşdirən böyük aqroparkın təsis edilməsi ilə bəlgədə ən böyük taxılçılıq təsərrüfatının yaradılması, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında və torpaqların istifadə edilməsində mühüm təşviq təsirinə olmasındadır.

Layihə vətəndaşlara regiona uyğunlaşdırılmış taxıl toxumunun emalı, yerli taxıl sortlarının alınması istehsalının tənzimlənməsi, əhalinin un, çörək və çörək məmulatları ilə təchiz edilməsi, regionda qaba yem istehsalı probleminin həll olunmasına köməklik edəcək. İstehsal və emal olunan məhsullar həm yerli bazanın tələbatının ödənilməsinə, eləcə də ixrac üçün nəzərdə tutulur. Layihə hazır olduqda 240 nəfər işlə təmin ediləcəkdir.

Ağstafa taxıl və un məmulatları kombinatı layihəsinə daxil olan toxum emalı müəssisəsinin tikintisi işləri başa çatmaq üzrədir. Layihəyə daxil olan digər istehsal və emal müəssisələrinin tikintisi işləri xeyli sürətləndirilmişdir. Tikintisi işlərinin mərhələlərlə yaxın aylarda yekunlaşması nəzərdə tutulur. Bundan başqa Ağstafada "Karvan-L" EKO sənaye parkı fəaliyyətə başlamışdır. Burada 12 müəssisə fəaliyyət göstərir. Polietilen örtüklərin istehsalı, plastik kütlələrin təkrar emalı, xüsusi dəmir konstruksiyalar istehsalı, istismara yararsız avtomobil şinlərinin təkrar emalı, dəmir dam örtüklərinin istehsalı, şüşə və şüşə konstruksiyaların istehsalı, plastik qapı-pəncərə və plastik konstruksiyaların istehsalı, yerli xam-

keramit, 1100 kvadratmetrə 20 min kəpik istehsal olunur.

4 ha ərazidə istixanalar fəaliyyət göstərir. İllik istehsal gücü 1200 ton pomidor, xiyar və digər tərəvəz məhsulları istehsal olunur.

Rayonda təhsil sahəsində də bir sıra infrastruktur layihələri həyata keçirilmiş və bu işlərin davam etdirilməsi nəzərdə tutulur. 2018-2019-cu tədris ilinə hazırlıq çərçivəsində Zəlimxan kənd tam orta məktəbində təmir işləri aparılaraq, dam örtüyü və pəncərələri dəyişdirilmişdir. Təhsil Nazirliyinin xətti ilə cari ildə H.Aslanov qəsəbəsində 20 sagird yerlik modul tipli məktəb quraşdıraraq, müəllim və şagirdlərin istifadəsinə verilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, 2019-2023-cü illər üçün "Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nda Ağstafa rayonunda 5 yeni məktəb binasının tikintisi, 4 məktəbin isə əsaslı təmiri nəzərdə tutulur. Bu proqram çərçivəsində artıq rayon mərkəzindən ən uzaq məsafədə yerləşən Böyük Kəsik kənd tam orta məktəbinin yeni binasının tikintisi sürətlə davam etdirilir. Rayonda tədrisin keyfiyyətinin yüksəlməsi və şagirdlərin intellektual səviyyəsinin yüksəlməsi üçün mühüm işlər həyata keçirilir. Ağstafa şəhər 2 saylı tam orta məktəbində 9, 10, 11-ci sinif şagirdləri arasında respublika fənn olimpiadalarının rayon mərhələsi keçirilmişdir. Bu bilik yarışında iştirak edən 397 şagirddən 60-ı yarımfinal turuna vəsiqə qazanmışdır.

Rayonda insanların sağlamlığı da daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Ölkə başçısı İlham Əliyevin tapşırığına əsasən respublikanın hər yerində olduğu kimi Ağstafada da insanların pulsuz tibbi müayinədən keçirilməsi uğurla başa çatdırılmışdır. Rayon əhalisinin 52008 nəfəri tibbi müayinədən keçirilmişdir. Onlardan 45749 nəfəri sağlamlıq, 5972 nəfər amblator müalicəyə cəlb olunmuş, 166 nəfər stasionar müalicə almış, 46 nəfərdə cərrahiyyə əməliyyatı aparılmışdır. 121 nəfəri ixtisaslaşmış tibb mütəxəlləfinə göndərilmişdir.

Bir sözlə, rayonda aparılan irimiqyaslı layihələr insanların maddi rifah halının yaxşılaşmasına zəmin yaradır.

Vəli VƏLİYEV, "Respublika".

QAZAX XƏBƏRLƏRİ

Xalq şairi Vaqif Səmədoğlunun 80 illik yubileyi

Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin və Azərbaycan Yazıçılar Birliyi (AYB) Qazax zona filialının birgə təşkilatçılığı ilə Xalq şairi Vaqif Səmədoğlunun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş ədəbi-bədii gecə keçirilib.

Əbədiyat Muzeyində baş tutan tədbirdə Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babasov, icra aparatının məsul şəxsləri, qonaqlardan Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi Zəminə Xinalı, idarə, müəssisə, təşkilat rəhbərləri, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət işçiləri, yazarlar, əsirlər, aşıqlar, ağsaqqallar, ictimaiyyət və KİV nümayəndələri iştirak ediblər.

AYB Qazax zona filialının sədri, Əməkdar incəsənət xadimi, şair Barat Vüsal tədbiri açıq elan etdikdən sonra Xalq şairi Vaqif Səmədoğlunun həyat və yaradıcılığından bəhs edən film nümayiş olunub.

Sonra şair Barat Vüsal görkəmli şairin kitabları, haqqında dövrü mətbuatda yazılan məqalələr barədə məlumat verib. B.Vüsal bildirib ki, istər Qazax Müəllimlər Seminariyasının, istər Xalq yazıçısı İsmayıl Şıxlının 100 illik yubileylərinin qeyd olunması barədə ölkə başçısı İlham Əliyev tərəfindən imzalanan sərəncamlar, istərsə də bu gün 80 illiyini qeyd etdiyimiz Xalq şairi Vaqif Səmədoğluna verilən qiymət bir daha sübut edir ki, Azərbaycan ədəbiyyatına, yazırlarına olan diqqət və qayğı hər zaman yüksək səviyyədə olub.

Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babasov çıxış edərək tədbir iştirakçılarını müqəddəs Ramazan bayramı və görkəmli Xalq şairi Vaqif Səmədoğlunun 80 illik yubileyi münasibətilə təbrik edib, xoş arzularını çatdırıb. Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında özünəməxsus xidmətləri ilə seçilən Vaqif Səmədoğlu yaradıcılığından söz açıb. Rayon rəhbəri Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti, Birinci vitse-prezident Məhriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə Xalq şairi Vaqif Səmədoğlunun 80 illik yubileyi münasibətilə Qazaxda şəhərin mərkəzində yerləşən "Fəxri qazaxlılar" parkında büstünün qoyulmasını Qazax ziyalılarına verilən daha bir böyük qiymət kimi dəyərləndirib. Bütün ictimaiyyət nümayəndələri adından ölkə başçısına və Birinci vitse-prezidentə minnətdarlığını çatdırıb.

Tədbirdə Yuxarı Salahlı kənd sakini, Prezident təqaüdcüsü Kamal Əhmədov, Qazax Dövlət Dram Teatrının aktyorlarından Əməkdar artist Hacı Hacıyev, teatrın rejissoru, Əmək-

dar artist Musa Eyyubov və aktyor Yusif Qoca şairlərdən AYB-nin üzvləri, Prezident mükafatçılar Mubəriz Qarağözlü, Səhlədar Hidayetoğlu və Rüfət Axundlu, AYB Qazax zona filialının ədəbi məsləhətçisi Mustafa Rasimoğlu, şairə Tamella Poladlı, Ağstafa rayonundan qonaq olan "Hüseyn Arif" ədəbi məclisinin rəhbəri, şair Saqif Qaratorpaq, gənc şairə Şahinə Könül məzmunlu çıxış ediblər.

Xeyriyyə aksiyası

Ramazan ayı çərçivəsində Qazax Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının Cərrahiyyə şöbəsində şəhid ailələri, Qarabağ əilləri və azmətinatlı ailələrin övladlarının xeyriyyə-sünnet aksiyası təşkil olunub.

Qazax Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının Cərrahiyyə şöbəsinin cərrahi Binyamin Abbasaliyevin təşəbbüsü ilə hər il ənənəvi olaraq keçirilən və 15 gün davam edən tibbi aksiyaya 3 həkim-cərrah, 3 reanimatoloq, 1 həkim-laborant, eləcə də şöbənin bütün həkimləri və tibbi personalı cəlb edilib.

Xeyriyyə aksiyası münasibətilə tədbir təşkil olunub. Tədbirdə Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babasov, icra aparatının məsul şəxsləri, idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərləri, səhiyyə işçiləri, məktəb direktorları, ağsaqqalar, ziyalılar, Qarabağ əilləri və şəhid ailələri, sünnet olunacaq uşaqlar və onların valideynləri, KİV nümayəndələri iştirak ediblər.

Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babasov çıxış edərək ölkə Prezidenti İlham Əliyev və ailə üzvləri başda olmaqla bütün Azərbaycan xalqını, rayon sakinlərini və tədbir iştirakçılarını müqəddəs Ramazan bayramı münasibətilə səmimi qəlbdən təbrik edib. Rayon rəhbəri Qazaxda bütün sahələrlə yanaşı, səhiyyə sahəsinin də inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb. Respublika Prezidenti İlham Əliyevin bölgələrdə səhiyyə sahəsinə olan diqqət və qayğısının bariz nümunəsi kimi rayonda inşa olunan 145 cərpayılıq mərkəzi xəstəxananın tikintisini göstərib.

Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkim əvəzi Sevdə Məmmədova çıxış edərək səhiyyə sahəsinə dövlət səviyyəsində göstərilən diqqət və qayğıdan söz açıb. Bu cür aksiyaların təşkil olunmasını onlara göstərilən qayğıya bir töhfə olduğunu qeyd edib.

Vəli VƏLİYEV, "Respublika".

Dünya şöhrətli bəstəkarımızın yeni beynəlxalq uğuru

Firəngiz Əlizadə Azərbaycan musiqi mədəniyyətini dünya miqyasında layiqincə təmsil edən istedadlı bəstəkar, virtuoz piano ifaçısı, təhsilkar pedaqoq, geniş düşüncəli musiqişünas alim, yorulmaz ictimai xadim, eyni zamanda, gözəl insan, nəcib və zərif xanım kimi tanınmışdır.

Təsədüfi deyil ki, Firəngiz xanımın müxtəlif janrlarda yazdığı əsərləri uzun illərdir dünyanın müxtəlif ölkələrində səslənərək yüksək zirvələr fəth etmiş ifaçıların repertuarını bəzəyir.

Təkcə onu qeyd etmək istərdik ki, bu il Portuqaliyanın paytaxtı Lissabonda "Aga Khan Foundation" Beynəlxalq fondunun ilk dəfə olaraq musiqi sahəsində təsis etdiyi "Aga Khan Music Award" mükafatının ilk laureatı məhz Firəngiz Əlizadənin seçilməsi Azərbaycanca, həm də dünya musiqi mədəniyyətində əlamətdar hadisəyə çevrilmişdir.

2019-cu il laureatlarının təltifatmə mərasimində Firəngiz Əlizadəyə "Nəsimi passionu"na görə mükafat şəxsən Portuqaliyanın prezidenti Marsel Rebelu di Soza, Əlahəzrət Aga Xan və Şahzadə Əmin tərəfindən böyük iftixar hissi ilə təqdim edilmişdir. Bu mükafatın təsisçisi olan Əlahəzrət Aga Xan IV (13.12.1936) dünyanın bir çox ölkələrində həyata keçirilən çoxsaylı xeyriyyə layihələrinin rəhbəri və sponsoru kimi, bir sıra sosial-iqtisadi, təhsil və mədəni idarələrin fəaliyyət göstərdiyi Beynəlxalq Xeyriyyə İnkişaf Təşkilatının (Aga Khan Development Network), Aga Xan Universitetinin (Karaçi, Pakistan, 1983), Qlobal Plüralizm Mərkəzinin (Ottava, Kanada, 2006), Mərkəzi Asiya Universitetinin (2001), Aga Xan Muzeyinin (Toronto, Kanada, 2014), Aga-Xan Mərkəzinin (Böyük Britaniya, London, 2018) yaradı-cısıdır. Onun 1977-ci ildən memarlıq üzrə təsis etdiyi mükafata bu ildən musiqi sahəsi də əlavə edilmişdir. Musiqi sahəsində bəstəkarlıq üzrə Aga Xan mükafatının Firəngiz Əlizadəyə "Nəsimi passionu"na görə təqdim edilməsi təsadüfi deyil.

Əsərin maraqlı yaranma tarixçəsi vardır. Belə ki, Avropanın nüfuzlu mədəniyyət təşkilatlarından olan "Amsterdam

Royal Concertgebouw" müxtəlif dini baxışları olan görkəmli dünya bəstəkarlarına "passion" janrında əsər yazmağı sifariş edir və təqdim olunan əsərləri səsləndirir. Belə bir sifariş Firəngiz xanıma da olunmuş və nəticədə 2017-ci ildə "Nəsimi passionu" ilk dəfə Amsterdamda məşhur ingilis dirijoru Martins Brabbinin rəhbərliyi ilə Hollandiyanın Kral Simfonik orkestri və Klos Ştokun xor kollektivi, vokal isə Almanıyanın Manheyim Opera və Balet Teatrının solisti, Azərbaycanın Xalq artisti Əvəz Abdulla tərəfindən ifa edilmişdir. Onu da qeyd edək ki, Firəngiz Əlizadə "Qərbdə klassik musiqi sahəsində böyük uğurlar qazanan müsəlman aləminin yeganə nümayəndəsi" (H.Sikorski) hesab olunur.

Son zamanlar dini mövzulara müraciət etmək müasir Azərbaycan bəstəkarları üçün prioritet olmuşdur. Belə ki, bu mövzu vasitəsilə bəstəkarlar bir çox qlobal, tarixi-siyasi və ictimai problemlərin həllinə çalışırlar.

Bu baxımdan, Firəngiz Əlizadənin "Nəsimi passionu" orijinal bir əsərdir. Əsərin süjetini yalnız janr üçün ənənəvi olan İsa Məsihin iztirab və ölümü haqda mətn təşkil etmir. Burada janrın daşdığı rəmzi funksiya milli məzmunla dolğunlaşmışdır. Məhz belə bir yanaşmada müasir passion janrında "mədəniyyətlərin dialoqu" ideyası parlaq ifadə olunur.

Müəllif öz əsərini milli-mədəni ənənələrə aid olan qeyri-adi ideya və məzmunla zənginləşdirmişdir. Nəsiminin iztirabları süjetinin şərhinə bəstəkar sosial-mənəvi aspektdən yanaşır.

F.Əlizadə ilk dəfə 1994-cü ildə "Zikr" əsərində Nəsiminin zikr etməsinə tərənnüm etmişdir. Sonra 2000-ci ildə Nəsimiyə ünvanlanmış "Dərviş" septeti Şərq və Qərb musiqisinin sintezi prinsipi üzrə yaranmışdır. Dahi şair İ.Nəsiminin "Mən ki dərişəm" şeirinin əhval-ruhuyisəsinə, ahəngdarlığını, çılğınlığını və daxili hissələrinə əks etdirən bu əsərin vokal partiyası görkəmli muğam ifaçısı Alim Qasimovun və ney-tütək, qoşanağara, kanon, skripka, viola və violençəldən ibarət ansamblın ifasında səslənərək avanqard musiqi ilə milli musiqi avazlarının qovuşğunu parlaq əks etdirir. Bu silsilədən

olan "Nəsimi passionu"nda müəllifin qeyd etdiyi kimi, həm müasirlik, həm də Şərqin fərqli bir təfəkkür tərzini olan orta əsr süfi fəlsəfəsi yanaşı işlənib.

"Nəsimi passionu" vokal-simfonik əsərdir. Burada Şərq və Qərbin dialoqu, sintezi əsərin musiqi dili səviyyəsində parlaq ifadə olunmuşdur. 150 nəfərlik orkestrin, 85 nəfərlik xuram məntəşəm səslənməsi Nəsimi obrazını peyğəmbər səviyyəsinə qaldırır.

"Nəsimi passionu" əsəri ilə Firəngiz Əlizadə bir daha novator bəstəkar olduğunu sübut edir. Bir tərəfdən o, Azərbaycan bəstəkar yaradıcılığında ilk dəfə olaraq passion janrını təbiiq edir, digər tərəfdən, bu janrı mövzu baxımından yenidən işləyir, onu milli obrazlarla zənginləşdirir və nəticədə janrın başqa aspektdə Şərq növünü yaradır.

Beynəlxalq səviyyədə yüksək mükafata layiq görülmə "Nəsimi passionu" ilə Firəngiz Əlizadənin Azərbaycan musiqisini, mədəniyyətini bütün dünyada tanımaq və təbliğ etmək kimi məsuliyyəti missiyasını uğurla davam etdirməsi onun bu yolda fədakar fəaliyyətinin nəticəsidir. Bəstəkarın xarici ölkələrin musiqi kollektivlərinin sifarişli ilə yazılmış və ifa olunmuş əsərləri saysız-hesabsızdır. Ona görə də təsadüfi deyil ki, Firəngiz Əlizadə beynəlxalq miqyasda tanınan və seçilən qadın bəstəkar kimi bir çox titulları şəərəfə daşıyır. Onu haqlı olaraq "Dünyanın ən yaxşı bəstəkarlarından biri" adlandırılır. Bunu bəstəkarın 2007-ci ildə YUNESKO-nun qərarı ilə "Sülih artisti" fəxri adına layiq görülməsi, onun adının İngiltərənin Kembric Bioqrafik Mərkəzi tərəfindən "XXI əsrin 2000 görkəmli intellektualları" sırasına daxil edilməsi də təsdiqləyir.

Azərbaycan xalqı daim uğurlarla müşayiət olunan yaradıcılıq fəaliyyətini yorulmadan davam etdirən səsnətkarlar fəxr edir.

Akif QULİYEV, Azərbaycan Milli Konservatoriyasının Musiqi tarixi və nəzəriyyəsi kafedrasının müdiri, Əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünəşliq üzrə fəlsəfə doktoru, professor.

Energetika

Texniki dəyişikliklər davam edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 10 fevral 2015-ci il tarixli 1045 sayılı sərəncamına əsasən "Bakielektrikşəbəkə" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin adı dəyişdirilmiş və yeni "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti yaradılmışdır.

Ölkə başçısının "İşıqlı Azərbaycan" layihəsinin reallaşdırılması çərçivəsində "Azərişiq" ASC-nin yaradılması qüvvərci faktıdır. Vurğulamaq lazımdır ki, "Azərişiq" ASC-nin kollektivi Bakı və regionlarda həyata keçirilən islahatların uğurla davam etdirilməsinə maksimum səy göstərir.

"Azərişiq" ASC republika-mızın 57 rayon və şəhərini əhatə etmək, 7 Regional Enerji Təchizatı Satış İdarəsi yaratmışdır. Kollektivin əsas missiyası istehlakçıları etibarlı, təhlükəsiz və səmərəli elektrik enerjisi ilə təchiz etmək, yeni texnologiyaların tətbiqi, maddi-texniki bazanın müasirləşdirilməsi və ondan səmərəli istifadə etmək, elektrik enerjisi istehlakçıları ilə əməkdaşlıqda diversifikasiyanı təmin etmək, ən müasir texnologiyaları yeniliklərə əsaslanaraq idarəetməni formalaşdırmaq, istehlakçılara göstərilən xidmətin keyfiyyətini yüksək səviyyədə təşkil etmək və təkmilləşdirmək, elektrik enerjisinin texnoloji

runda 71 min abonent qeydə alınmışdır. Qüvvərci haldır ki, cari ilin ötən 5 ayı ərzində idarədə yığım 104,5 faizlə yerinə yetirilmiş, 6/10 kv-luğu 2100 metr kabel xətləri yenisi ilə əvəz olunmuş, ayrı-ayrı ünvanlarda 5 ədəd transformator məntəqələri və 2 ədəd KTM quraşdırılmış, "Ağsəhər-2" yeni yarmstansiyanın istifadəyə verilməsi işin ritmik gətməsinə rəal imkanlar yaratmışdır.

Müştəri xidmətləri komissiyasının fəaliyyəti də tədqiqləyirdir. Abonentlərin üzleşdikləri problemlər komissiyaya tərəfindən daqiq yoxlanılır və çalışır ki, xidmətimiz onları razı salsın.

Qeyd etmək lazımdır ki, idarənin inzibati binası iki-mərtəbəli və hər cür uyğunluğa malikdir. Ərazidə ekoloji tarazlığın qorunub saxlanılması, xüsusilə yaşıllığa nümunəvi quşluq göstərilməsinə ciddi səy göstərilir.

Elmar Mahmudov son olaraq vurğuladı ki, energetiklərimiz öz missiyasını istehlakçıların dayanıqlı, fasiləsiz, keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təminatını uğurla, dünya standartları səviyyəsində həyata keçirəcək, xüsusilə yığım fəaliyyətinin yüksəldilməsini daqiq mərkəzində saxlayacaqlar.

Dünyanın aparıcı şirkətlərinin istehsal etdikləri müasir

avadanlıqların alınıb quraşdırılması, yüksək texnologiyaların tətbiqi müasir tədris prosesinin yaradılmasını labüd edir. Bu istiqamətdə kadr və kadr hazırlığı problemini uğurla həll etmək, eləcə də cəmiyyətə tələb olunan təc-rübəli kadr potensialını vermək üçün bir neçə il öncə "Azərişiq" ASC-də Tədris mərkəzi yaradılmışdır. Mərkəzdə kadrların təkmilləşdirilməsi, yenidən hazırlanması və ixtisaslarının artırılması üçün kurslar fəaliyyət göstərir. İdarənin energetikləri mü-təmadi olaraq kurslarda iş-tirak edir, elektrik şəbəkəsin-də istifadə olunan və gələ-cəkdə istifadə ediləcək müasir texniki avadanlıqların öyrənilməsi, quraşdırılma və istismarı yollarını mükəmməl öyrənirlər.

Söhbəti qələmə aldı: Qadir ASLAN, "Respublika".

Məqsədimiz ölkənin iqtisadi qüdrətini artırmaqdır

Ölkəmizdə həyata keçirilən sistemli tədbirlər nəticəsində siyasi və makroiqtisadi sabitliyə nail olunmuş, iqtisadiyyatın inkişafında rolunu alan sahibkarlar sinfinin formalaşması üçün real hüquqi baza yaradılmışdır.

"Sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, sərbəst iqtisadiyyata yol verilməsi, bazar iqtisadiyyatının yaradılması bizim strateji yolumuzdur", - deyən ümmümlili lider Heydər Əliyev ölkənin gələcək iqtisadi inkişafının məhz özl sektorlə bağlı olduğunu vurğulayırdı. Ulu öndərin müəyyən etdiyi və onun rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilən sahibkarlığın inkişafı strategiyası özəl bölmənin inkişafına yönəlmis tədbirlərin sistemliyi, dövlət tənzimlənməsinin liberalaşdırılması, dövlət-sahibkar münasibətlərinin institusionalaşdırılması ilə xarakterizə edilir. Qəbul olunmuş Dövlət proqramlarının bu sahənin inkişafında xüsusi rol oldu, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafını iqtisadi siyasətin prioritet istiqamətlərindən birinə çevirdi.

Bunun nəticəsidir ki, son illərdə ölkəmizdə fəaliyyət göstərən sahibkarların sayı dəfələrlə artmışdır. Sahibkarlığın inkişafı və biznes mühitinin şəffaflığının davamlı olaraq yaxşılaşdırılması ilə bağlı tədbirlər ildən-ile uğurlu nəticələr verir.

Prezident İlham Əliyevin dünya ölkələrinin qabaqcıl təcrübəsini ölkəmizə gətirməsi, Azərbaycan iqtisadiyyatının daha da şaxələnməsini təmin edib. Dövlət başçısının kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyinin daha da gücləndirilməsi nə dair imzaladığı mühüm fərmanlar bu sahəyə nə qədər diqqət göstərdiyini bir daha təsdiqləyir.

Rəhbərlik etdiyi "Antaris" şirkəti sahibkarlıqla 2004-cü ildən məşğuldur, - deyər söhbətə başlayan şirkətin rəhbəri Çingiz Həsə

Qəbələnin qabaqcıl təhsil ocağı

Neçə illər müəllim işləyən, bir sıra ictimai vəzifələr daşıyan Zərnışan Ağamirzəyeva hazırda Qəbələ şəhərindəki Şirvan Bulqədirov adına 5 saylı tam orta məktəbin direktorudur. İllər öncə müəllimlik haqqında eşitdiyi şərfəli sözlər onda bu ucalıq yoluna qədəm qoymağa sevgi, məhəbbət yaratmışdı, indi isə özü bu sevgini başqalarına ötürür. Bu gün rayonda da hamı onu bacarıqlı direktor, 5 saylı məktəbi isə hər tədris ilini uğurlu nəticələrlə başa vuran təhsil ocağı kimi tanıyır. Yaxın illərdə tikilən təhsil ocağı hər cür təminat və təchizatla malikdir. Uşaqların təlim-tərbiyası ilə məşğul olan müəllim heyəti bu qayğıya uyğun fəaliyyət göstərmək üçün bilik və bacarıqlarını əsirgəmir. Rayon, zona, respublika üzrə keçirilən bilik və hərbi idman yarışlarında, fənn olimpiadalarında, müsabiqələrdə məktəb həmişə fərqlənir, mükafata layiq yerlər tutur.

Məktəbin direktoru Zərnışan Ağamirzəyeva ilə söhbətimizdə dedi: —Gördüyünüz 360 yerlik məktəb binası dördüncü ildir pedaqoqlar kollektivimizin istifadəsindədir. 3 laboratoriya kabinet, 2 kompüter otağı, avadanlıqlarla təchiz olunmuş idman zalı, futbol meydançası, 150 tonluq su çəni, transformatoru, bufeti, artezian quyu su, müasir istilik sistemi ilə təchiz edilmiş qazanxanası vardır. Müəllim və şagirdlərimiz zəngin kitabxananın xidmətindən istifadə edirlər.

Keçən dərs ildən 25 nəfər məzunumuz ali və orta ixtisas məktəblərinə sənd vermmiş, onlardan 16 nəfəri ali məktəblərə, 12 nəfəri orta ixtisas məktəblərinə qəbul olunmuşlar. 2 nəfər 600-dən çox, 3 nəfər isə 500-dən çox bal toplamışdır.

Təhsil Nazirliyi tərəfindən 2018-2019-cu tədris ildən məktəbizdə rayonun digər təhsil ocaqlarından cəlb olunmuş istedadlı VII sinif şagirdlərindən ibarət riyaziyyat-informatika təmayüllü sinif təşkil edilmişdir.

Şagirdlərimiz hər il keçirilən müxtəlif fənn olimpiadalarında fəal iştirak edirlər. 2018-2019-cu tədris ildən XI sinif şagirdi Asif Gözəlov zona turnunda yüksək nəticə əldə edərək respublika turnuna vəsiqə almışdır. Onu da qeyd edim ki, Asif sınaq imtahanlarında 650-dən çox bal toplayıb. Məktəbizdə idmana da maraqlı çoxdur. Bu tədris ildən məktəbizmin XI sinif şagirdi Nurlan Qasimov yeniyetmə boksçular arasında keçirilən Azərbaycan birinciliyində 70 ki-

loqram çəki dərəcəsində bütün görüşlərdə qələbə qazanaraq çempion olmuş, çempionatın zikr medalını olaraq ən texniki boksçu seçilmişdir. X sinif şagirdi Gülşən Bəşirova cüdo üzrə gənclər arasında Azərbaycan birinciliyində bütün rəqiblərinə qalib gələrək qızıl medal qazanmışdır və ölkə çempionu titulu qazanmış ilk gənc xanımdır. VII sinif şagirdi Ziya Şəkerxanov futbol üzrə həmyaşıdlarının yığma komandasının üzvü kimi Qəbələ futbol komandasını Avropanın müxtəlif ölkələrində yarışlarda təmsil etmişdir.

Məktəbizmin şagirdləri inşa müsabiqələrində də uğurla iştirak edirlər. Şagirdlərimiz Ulu Öndər Heydər Əliyevə və "Aprel şəhidləri"na həsr olunmuş inşa müsabiqəsində II yerə tutmuşlar. Son vaxtlar Qəbələdə təhsilin səmərəliliyinin artırılması, məktəblərdə təlim-tərbiyə məsələlərinə xüsusi önəm verilməsi yaxşı nəticələr verir. Yuxarıda bir məktəbin təmsilində bu barədə qısa söhbət açdıq. Rayonda belə məktəblər çoxdur və onların yaxşı soraqları Qəbələnin özü kimi uzaq ünvanlardan eşidilir.

Rasim AMANOV, "Respublika".

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rəhbərliyi Biləsuvarda

Biləsuvar rayonunun Heydər Əliyev Mərkəzində Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu 2019-2020-ci tədris ili üçün instituta yüksək intellektli və savadlı gənclərin cəlb olunması məqsədilə Biləsuvar rayonunda yerləşən orta ümumtəhsil məktəblərinin yuxarı sinif şagirdləri üçün maarifləndirici xarakterli məlumatlandırma tədbiri keçirdi.

Tədbirdə Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Xanlar Məmmədov, İlahiyyat İnstitutunun rektoru Ceyhun Məmmədov, institutun dekani Mirniyaz Mürsəlov, institutun magistratura və doktorantura şöbəsinin müdiri Fidan Yusifova və rayonun ümumtəhsil məktəblərinin yuxarı sinif şagirdləri iştirak etdilər.

İştirakçılar öncə ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsi önünə tərkiblər

düzüüb, əziz xatirəsini ehtiramla yad etdilər.

Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Xanlar Məmmədov qonaqları salamlayaraq bildirib ki, respublikamızda bütün sahələrdə olduğu kimi, təhsil sahəsində də əldə olunan tarixi nailiyyətlər məhz ümummilli lider Heydər Əliyev və onun layiqli davamçısı, dövlət müstəqilliyimizin qaranlıq olan Prezidentimiz İlham Əliyevin gərgin əməyinin nəticəsidir. Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş Milli Təhsil strategiyasının əldə etdiyi uğurlar Azərbaycan təhsilinin dünyanın inkişaf etmiş təhsil sistemine

inteqrasiyasını təmin etmişdir.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru Ceyhun Məmmədov abituriyentlərə qarşılarına qoyduqları məqsədlərə çatmaq üçün səylə çalışmalarını tövsiyə edib. İnstitut rəhbəri müstəqil Azərbaycanın son illərdə davamlı tərəqqi və yüksəliş dövrünü yaşadığını, ümummilli lider Heydər Əliyevin təhsilin inkişafına yönələn dövlət siyasətinin hazırda Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini diqqətə çatdırıb. O, vurğulayıb ki, Bu gün elmin, təhsilin maddi-texniki bazası sürətlə inkişaf edir, yeni-

ləşir, ən müasir və qabaqcıl texnologiyalarla təmin olunur.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rəhbəri ölkəmizdə din sahəsinə, milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına böyük önəm verildiyini diqqətə çatdırıb. O, bunun ən bariz nümunəsinin Prezident İlham Əliyevin 9 fevral 2018-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun yaradılması olduğunu bildirib. Rektor ali təhsil müəssisəsinin məqsəd və hədəfləri haqqında ətraflı məlumat verib.

İlahiyyat fakültəsinin dekani Mirniyaz Mürsəlov tələbələrin daha yaxşı təhsil

almaları üçün Institutda yaradılan şəraitdən söhbət açıb. Qeyd edib ki, ali təhsil ocağında tələbələrin bilikli, savadlı, intellektli, ən əsası, peşəkar mütəxəssis kimi yetişmələri istiqamətində müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir.

Magistratura və doktorantura şöbəsinin müdiri Fidan Yusifova ali təhsil müəssisəsinə qəbul prosesinin təşkili, həmçinin instituta qəbul olunmuş hər bir abituriyentin dövlətin qayğı və diqqəti ilə yaradılmış lazımı şəraitdən, ödənişsiz təhsil və digər imtiyazlardan tam yararlanacağını bildirib.

Sonda abituriyentlərə, orta məktəb müəllimlərinə, aidiyyəti dövlət qurumları nümayəndələrinə Ali-nin tanıtım videoçarxı və ictimai fəaliyyətini əks etdirən materiallar nümayiş etdirilib və abituriyentləri maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Ərəstun ABDULOV, "Respublika".

Rektor tələbələri Fəxri fərmanla təltif edib

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun (ARDNF) yaradılmasının 20 illik yubileyi çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlər planına uyğun olaraq tələbələr arasında keçirilmiş "Uğurlu səhm seçimi" ("Stock Pitch") müsabiqəsinin final mərhələsinin qalibi Bakı Mühəndislik Universitetinin tələbələrindən ibarət "Stockholmers" komandası olub. 11 universitetdən 63 komandanın iştirak etdiyi müsabiqədə BMU-nun komandasının təqdimatları, investisiya seçimi və analitik təhlil bacarıqları, eyni zamanda, sual-cavab hissəsinə hazırlıqları yüksəliş heyəti tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Komanda təşkilatçılar tərəfindən I yer üçün 5000 AZN pul mükafatına layiq görülüb.

Bakı Mühəndislik Universitetinin rektoru, professor Havar Məmmədov qalib komandanın üzvləri, iqtisadiyyat və idarəetmə fakültəsinin Biznesin idarəedilməsi ixtisasının tələbələri Eldar Nəbizadə, Dürdane Nəzərli, Nigar Qulamova və Reyhan Şərifli ilə görüşüb. Rektor tələbələri təbrik edib və ölkəmizdə gənclərə yara-

dılan şəraitdən, həmçinin təhsilin insan həyatındakı rolu barədə məlumat verib. Tələbələrin uğurlarını yüksək qiymətləndirən professor Havar Məmmədov onları Fəxri fərmanla təltif edib.

Görüşdə universitetin Tərbiyə işləri üzrə prorektoru Bayram Hüseynzadə və iqtisadiyyat və idarəetmə fakültəsinin dekani Mayis Əzizov da iştirak edib.

Tələbələr müsabiqənin mahiyyəti və iştirakları barədə rektora ətraflı məlumat veriblər. Bildiriblər ki, "Stock pitch" səhm üzrə investisiya

ideyasının xülasəsidir. Yarışmada qalib olmalarının əsas səbəbi tələbələrin müvafiq xüsusiyyətlərə uyğun səhm seçimi, həmin səhm üzrə kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini nəzərə alaraq təhlillərin həyata keçirilməsi və təhlilin nəticəsinin investisiya təklifi kimi inandırıcı şəkildə təqdim etmə bacarıqlarının olmasıdır.

Sonda xatirə şəklində çəkdirilib və tələbələr diqqətə görə universitet rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildiriblər. M.MIRZƏ, "Respublika".

Sumqayıt şəhər Uşaq İncəsənət Məktəbinin uğurları

Hacı Zeynalabdin Tağıyev qəsəbəsindəki 1 nömrəli Uşaq İncəsənət Məktəbi 1989-cu ildən Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin müvafiq qərarı ilə ustad sə-nətkar Əhməd Bakıxanovun adını daşıyır. İllər keçdikcə, məktəb istər şagird kontingenti, istərsə də müxtəlif ixtisaslar üzrə daha da inkişaf etmişdir. Təsədüfi deyildir ki, hazırda məktəbdə uşaqlara 10 ixti-

sas üzrə dərslər tədris olunur. Burada fortepiano, skripka, tar, kamança, qarmon, klarnet, nağara, xanəndəlik, rəsm və xoroqrafiya sənəti üzrə dərslər keçirilir.

Hazırda məktəbdə təcrübəli, ali və orta ixtisaslı müəllimlər uşaqların təlim və tərbiyəsi ilə məşğul olur.

Məktəbin direktoru, "Əməkdar mədəniyyət işçisi" fəxri adına layiq görülmüş, Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsinin nəzdində yaradılmış orkestrin bədii rəhbəri və dirijoru Vaqif Süleymanovla söhbət edərkən o dedi ki, məktəb bu gün özünün intibah dövrünü yaşayır. Həç şübhəsiz ki, bu nailiyyətlər ixtisaslı və təcrübəli müəllimlər hesabına əldə edilmişdir. Məktəbdə Əntiqə Babayeva, Naide Babayeva, Tamella Novruzova, Aygün Mahmudova, Taleh Novruzov, Esmira Hacıyeva və Murad Hüseynov ki-

mi ixtisaslı və təcrübəli müəllimlər dərs deyir.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, müəllimlər məktəbdə tək dərslər deməklə kifayətlənmir, eyni zamanda, açıq və ustad dərsləri, metodiki məşğələlər, əlaqədar günlərin qeyd olunmasını və uşaqların konsertlərini və valideynlər qarşısında hesabatlarını da təşkil edirlər. Bütün bu və ya digər müdərəcəli metodların nəticəsidir ki, məktəb regionun ən qabaqcıl məktəbləri sırasındadır.

Məktəbin şagirdləri nəinki Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsinin, eyni zamanda respublika tədbirlərində yaxından iştirak edirlər. Belə ki, dahi bəstəkar Qara Qarayevin 100, Elza İbrahimovanın 80, Süleyman Ələsgərovun 95, Şəfiqə Axundovanın 95 illik yubileyi ilə əlaqədar məktəbdə mədəni tədbirlər, o cümlədən konsertlər də təşkil edilmişdir. Müəllim kollektivi və şagirdlər tez-tez ümumtəhsil, ali və orta ixtisas uşaq müəssisələrində olur, geniş proqramlarla çıxış edirlər. Belə ki, məktəbin "Fidanlar" və "Uşaq rəqs kollektivi" respublika müsabiqəsində Fəxri Fərman və pul mükafatına layiq görülmüşdür.

Fortepiano və xalq çalğı alətləri şöbəsinin şagirdləri

Mədəniyyət Nazirliyinin keçirdiyi müsabiqədə Fəxri fərmanla təltif edilmişdir.

Fərəhlə qeyd olunanlardır ki, məktəbin kiçik rəssamları Misir və Polşa respublikalarında, Bakı şəhəri, Xətai Sənət Mərkəzində keçirilən rəsm müsabiqəsində uğurla iştirak etmişlər. Həmçinin, başqa rəssamlar Sumqayıt Rəsm Qalereyasının təşkilatçılığı ilə keçirilən "Göyərçin" abidəsinin 40 illiyinə həsr olunmuş tədbirdə I yerə layiq görülmüşlər. Eyni zamanda Mədəniyyət Nazirliyinin təşkil etdiyi müsabiqədə məktəbin balaca fidanları I və II yeri tutmuş və pul mükafatı almışlar. Vaqif müəllim onu da qeyd etdi ki, Hacı Zeynalabdin Tağıyev qəsəbəsində keçirilən bütün mədəni tədbirlərdə, o cümlədən Novruz bayramında, Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Gününe həsr olunmuş tədbirdə şa-

girdlər uğurla çıxış etmişlər.

Sumqayıt şəhərindəki "Kımyaçılar" Mədəniyyət Sarayında keçirilən tədbirdə respublikamızın Xalq artisti Alim Qasimov, Əməkdar artistlər Təyyar Bayramov, Ehtiram Hüseynov, Fərqanə Qasimova və başqaları çıxış etmişlər.

Məktəbin direktoru Vaqif Süleymanovun rəhbərlik etdiyi orkestr, Sumqayıtdan əlavə Abşeron, Qubadlı və Zəngilan rayonlarının əhalişi qarşısında da uğurla çıxış etmişdir. Mədəniyyət Nazirliyinin təşkil etdiyi "Bölgələrdən - bölgələrə" adlı yaradıcılıq festivalında da orkestr öz çıxışı ilə fərqlənmişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Sumqayıt şəhərinin 70 illik yubileyi ilə əlaqədar məktəbdə yaradıcılıq işi uğurla davam etdirilir.

Zabit CAVADOV, "Respublika".

Ölümlə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi törədən sürücü tutulub

İyunun 7-də Bərdə rayonu ərazisində 1995-ci il təvəllüdlü Elvin Mirzəyev və 1983-cü il təvəllüdlü Elnur Gülməmmədovun idarə etdikləri "Qazel" markalı yük avtomobillərinin toqquşması zamanı baş vermiş yanğın nəticəsində avtomobilə olan səmərəli - İlyas Gülməmmədovun və Nizami Əliyevin aldığı xəsəretlərdən xəstəxanada ölmələri faktına görə Daxili İşlər Nazirliyinin Baş İstintaq və Təhqiqat İdarəsinə bilavasitə təbə olan Yol-nəqliyyat hadisələrinə dair işlər üzrə İstintaq və Təhqiqat Şöbəsinə Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü (yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını pozma) ehtiyatsızlıqdan iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, cinayət işi üzrə zəruri ekspertizalar təyin olunub və digər təxirəsalınmaz istintaq hərəkətləri həyata keçirilib.

Aparılmış istintaqla hadisənin Elvin Mirzəyev tərəfindən yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını kobud surətdə pozularaq törədilməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib. E.Mirzəyev şübhəli şəxs qismində tutulub.

Hazırda iş üzrə zəruri istintaq tədbirləri davam etdirilir.

AZƏRTAC

Baş Prokurorluq və DİN Binəqədi rayonu ərazisində törədilmiş qətl hadisəsi ilə bağlı birgə məlumat yayıblar

Binəqədi rayonunda törədilmiş qətlin üstü prokurorluq və polis orqanlarının əməkdaşları tərəfindən peşəkarlıqla həyata keçirilmiş təxirəsalınmaz istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində "isti izlər"lə açılıb. Cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən şəxslər tutularaq istintaqa cəlb edililiblər.

Respublika Baş Prokurorluğunun və Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətlərinin AZƏRTAC-a daxil olan birgə məlumatında bildirilir ki, iyunun 7-də paytaxtın Binəqədi rayonu ərazisində "BM-745" markalı avtomobiləki naməlum şəxslərin həmin istiqamətdə hərəkətə olan "Mercedes" markalı digər avtomobilə atəş açmaları, nəticədə bir nəfərin ölümünə barədə daxil olmuş məlumat əsasında dərhal rayonun prokurorluq və polis orqanlarının əməkdaşları tərəfindən hadisə yerinə və meyite baxış keçirilib, maddi sübutlar götürülüb və digər zəruri prosessual hərəkətlər yerinə yetirilib.

İlkin araşdırmalarla müəyyən olunub ki, həmin

gün Tərtər rayon sakini Vüsal Hüseynov idarə etdiyi "BM-745" markalı avtomobilə Bakı şəhər sakini Nazim Qədirovun idarə etdiyi "Mercedes-Benz" markalı avtomobilə təqib edib. Bu zaman həmin avtomobilin səmərəsi - Tərtər rayon sakini, əvvəllər məhkum olunan Vətəndaş Taleh Calalov odlu silahdan digər nəqliyyat vasitəsi istiqamətində atəş açaraq "Mercedes-Benz" markalı avtomobilin səmərəsi, paytaxt sakini, əvvəllər məhkum olunan Mübariz Budaqlını qətlə yetirib.

Həyata keçirilmiş təxirəsalınmaz istintaq və əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə ağır cinayətin Taleh Calalov və Vüsal Hüseynov tərəfindən törədilməsi müəyyən edilib. Onlar tutularaq istintaqa təhvil veriliblər.

T.Calalovdan cinayəti törədkən istifadə etdiyi lüləsi kəsilmiş "IJ-16" markalı tüfəng götürülüb.

Faktla bağlı Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanılıb, zəruri istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

AZƏRTAC

Şəmkir Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının Kür qəsəbə İnzibati Ərazi Dairəsi üzrə Nümayəndəliyi KOTİROVKA SORĞUSU ELAN EDİR

- Yumşaq inventarların alınması.
- Cari təmir işlərinin görülməsi.

Sənədlər 17 iyun 2019-cu il saat 15:00-a kimi qəbul olunur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən "ASAN xidmət" mərkəzləri üçün dəftərxana kağızlarının, ofis ləvazimatlarının və növbə aparatları üçün termal tipli kağız lentaların alınması ilə bağlı 2019-cu il 21 may tarixində keçirilmiş açıq tenderdə "Inci Group of Companies" MMC qalib elan olunmuş və satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender Komissiyası.

<div>Baş redaktor</div> <div>Teymur ƏHMƏDOV</div>	● Redaksiyanın telefonları:			<div></div>	● Redaksiyanın ünvanı:			<div>İndeks0240</div> <div>Tiraj4292</div> <div>Sifariş023</div> <div>Qəzetin satış qiyməti 40 qəpik</div>	Məsul nəvbətçi	
	İqtisadiyyat və islahatlar redaksiyası: 539-95-51;				Xəbərlər redaksiyası: 538-61-02;				Əli	
	Siyasət, ictimai problemlər və analitik təhlil redaksiyası: 538-55-20;				İctimai rəy və sosial problemlər redaksiyası: 539-95-51; 538-43-41 tel/faks;				SADIQOV	
	Beynəlxalq əlaqələr, dövlət quruculuğu və hüquq redaksiyası: 539-26-18;				Qəbul otağı: 538-25-70;				● Çapa imzalanmışdır	
	Humanitar siyasət redaksiyası: 538-25-70;				Katiblik: 538-25-70;					08.06.2019
					Reklam və elan xidməti: 441-20-23.					

